

Wetenschappelijk Onderzoek- en
Documentatiecentrum
Ministerie van Veiligheid en Justitie

Cahier 2015-11

Vierde meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden

M.G.C.J. Beerhuizen
K.A. Beijersbergen
S. Noordhuizen
G. Weijters

Cahier

De reeks Cahier omvat de rapporten van onderzoek dat door en in opdracht van het WODC is verricht.

Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud van de rapporten het standpunt van de Minister van Veiligheid en Justitie weergeeft.

Inhoud

Samenvatting – 5

1 Inleiding – 11

- 1.1 Achtergrond – 11
- 1.2 Veranderingen DPAN – 12
- 1.3 Onderzoeksvragen – 13

2 Methoden – 15

- 2.1 Onderzoeksgroep – 15
- 2.2 Databronnen – 17
  - 2.2.1 DPAN – 17
  - 2.2.2 Missende informatie – 18
  - 2.2.3 CBS-gegevens – 21

3 Resultaten – 23

- 3.1 Situatie op de basisvoorwaarden direct voor detentie en bij ontslag uit detentie – 23
  - 3.1.1 Identiteitsbewijs – 24
  - 3.1.2 Inkomen – 24
  - 3.1.3 Huisvesting – 25
  - 3.1.4 Schulden – 26
  - 3.1.5 Zorg – 26
- 3.2 Verandering in de situatie op de basisvoorwaarden tijdens detentie – 27
  - 3.2.1 Identiteitsbewijs – 27
  - 3.2.2 Inkomen – 28
  - 3.2.3 Huisvesting – 28
  - 3.2.4 Schulden – 28
  - 3.2.5 Zorg – 29
- 3.3 Sociaal economische categorie direct voor, direct na, zes maanden en twaalf maanden na detentie – 29
- 3.4 Verandering in sociaal economische categorie tijdens detentie en in eerste zes maanden na detentie – 31

4 Conclusie en slotbeschouwing – 33

- 4.1 Doelstellingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden – 33
- 4.2 Beantwoording onderzoeksvragen – 34
  - 4.2.1 Situatie op de basisvoorwaarden direct voor, bij ontslag uit en zes maanden na detentie – 34
  - 4.2.2 Verandering in de situatie op de basisvoorwaarden tijdens detentie en in de eerste zes maanden na detentie – 35
- 4.3 Beperkingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden – 36
- 4.4 Tot slot – 38

Summary – 39

Bijlagen

- 1 Samenstelling begeleidingscommissie — 45
- 2 Vragenlijsten oude en nieuwe DPAN — 47
- 3 Tabellen veranderingen tijdens detentie van type inkomen en type huisvesting — 69

Samenvatting

Om de relatief hoge recidive onder ex-gedetineerden te verminderen, wordt in het kader van re-integratie al tijdens detentie begonnen met het werken aan de problematiek van gedetineerden. Door samenwerking te faciliteren tussen het gevangeniswezen, gemeenten en ketenpartners, tracht het ministerie van Veiligheid en Justitie gedetineerden goed voor te bereiden op hun terugkeer naar de vrije samenleving. Het ministerie van Veiligheid en Justitie en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben een convenant opgesteld waarin de doelen en de werkwijze van het re-integratiebeleid staan beschreven.

Re-integratie kent een vijftal basisvoorwaarden: het realiseren van een geldig identiteitsbewijs, inkomen en onderdak, het in kaart brengen en terugdringen van schulden en het bieden van passende (psychische of lichamelijke) zorg.

De Monitor Nazorg Ex-gedetineerden van het WODC kijkt hoe het met deze basisvoorwaarden gesteld is aan het begin van detentie, aan het eind van detentie en zes maanden na vrijlating. Het huidige rapport betreft de vierde meting van deze monitor en richt zich op gedetineerden die uitstroomden in het tweede semester van 2011 en 2012. De volgende onderzoeksvragen stonden centraal:

- 1a Wat is de situatie op de vijf basisvoorwaarden (identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg) direct voor en direct na detentie bij gedetineerden die zijn vrijgekomen uit een PI in de tweede helft van 2011 en 2012?
- 1b Wat is de situatie wat betreft werk en inkomen zes maanden na detentie bij gedetineerden die zijn vrijgekomen uit een PI in de tweede helft van 2011 en 2012?
- 2a In hoeverre verandert de situatie op de vijf basisvoorwaarden (identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg) gedurende detentie bij gedetineerden die zijn vrijgekomen uit een PI in de tweede helft van 2011 en 2012?
- 2b In hoeverre verandert de situatie wat betreft werk en inkomen in de eerste zes maanden na detentie bij gedetineerden die zijn vrijgekomen uit een PI in de tweede helft van 2011 en 2012?

In de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden gebruikten we gegevens van gemeenten om de situatie van ex-gedetineerden zes maanden na detentie te beschrijven. Door overmacht hebben we in deze meting, ondanks de medewerking van meerdere gemeenten, slechts de beschikking over informatie van één gemeente. Hiermee kan geen representatief beeld gegeven worden van de situatie zes maanden na detentie. Daarom hebben we ervoor gekozen deze informatie niet te gebruiken. Aan de hand van CBS-gegevens kunnen we wel de inkomensituatie van ex-gedetineerden zes maanden na detentie beschrijven.

Daarnaast is er nog één belangrijke verandering ten opzichte van de vorige metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden. De gegevens in het voorliggende rapport over de situatie bij aanvang en bij ontslag uit detentie zijn verkregen uit een vernieuwde versie van het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg (DPAN) dat in december 2010 in gebruik is genomen. Deze nieuwe versie van DPAN is dusdanig anders dan de oude versie van DPAN dat een vergelijking met de resultaten van de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden niet mogelijk is. Zo wordt in het nieuwe DPAN namelijk geregistreerd wat de *verwachte* situatie op inkomens- en huisvestingsgebied is aan het einde van detentie, terwijl in het oude DPAN een inschatting werd gemaakt van de daadwerkelijke situatie.

Methode van onderzoek

In de vierde meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden wordt de situatie beschreven van ex-gedetineerden die in de tweede helft van 2011 (1 juli t/m 31 december) of de tweede helft van 2012 zijn vrijgekomen uit een Nederlandse PI en terugkeerden naar een Nederlandse gemeente. Net als in de voorgaande metingen kan alleen de situatie van ex-gedetineerden die ten minste twee weken vast hebben gezeten, beschreven worden. Voor ex-gedetineerden die korter dan twee weken vastzaten wordt alleen de gemeente verwittigd dat de betreffende persoon vastzit en op korte termijn vrijkomt. Ruim een kwart van de ex-gedetineerden behorende tot de doelgroep van het re-integratiebeleid zat korter dan twee weken vast. Om de onderzoeksvragen in deze studie te beantwoorden is gebruikgemaakt van gegevens uit het DPAN en gegevens van het CBS. DPAN is het registratiesysteem dat in de penitentiaire inrichtingen (PI's) wordt gebruikt om de problematiek van gedetineerden op de verschillende basisvoorwaarden bij aanvang en bij ontslag uit detentie te registreren. In het huidige rapport zijn gegevens gebruikt uit een vernieuwde versie van DPAN, welke eind 2010 in gebruik is genomen. Helaas hebben we van een behoorlijk deel van de onderzoeksgroep geen informatie uit DPAN beschikbaar. Dit komt vooral door registratiefouten. Zo klopt niet altijd de einddatum van de detentie, zijn DPAN-dossiers niet afgesloten of hebben gedetineerden een registratienummer (in het gevangeniswezen wordt het strafrechtstetennummer gehanteerd) dat later veranderd is. Het SECMBUS-bestand van het CBS is gebruikt om de sociaaleconomische categorie van ex-gedetineerden te beschrijven direct voor, direct na en zes maanden na detentie. Dit bestand heeft als voordeel dat de informatie beschikbaar is voor na genoeg de gehele onderzoeksgroep.

Resultaten

Situatie aan het begin en einde van detentie

- Rond de 85% van de ex-gedetineerden beschikt, direct voor en direct na detentie, over een geldig identiteitsbewijs.
- Tussen de 80 en 90% van de ex-gedetineerden heeft voor detentie een inkomen en/of huisvesting. Casemanagers verwachten dat 90-95% van de ex-gedetineerden direct na detentie over inkomen en/of huisvesting beschikt.
- De meeste ex-gedetineerden met inkomen direct voor detentie en een verwacht inkomen direct na detentie verkrijgen dit uit arbeid of via een bijstandsuitkering. Minder vaak voorkomende vormen van inkomen zijn arbeidsongeschiktheidsuitkeringen, studiefinanciering en andere uitkeringsvormen.
- Ex-gedetineerden met huisvesting wonen bij aanvang van detentie voor het grootste gedeelte in een huurwoning of bij familie. Hetzelfde is de verwachting direct na detentie.
- Het percentage gedetineerden met schulden bij aanvang van en ontslag uit detentie ligt rond de 57% (exclusief vorderingen bij het CJIB). Van de ex-gedetineerden met schulden zat tussen de 14-18% in een schuldhulpverleningstraject voor detentie.
- Voor ruim een kwart van de gedetineerden was er een zorgplan bij aanvang van detentie. Direct na detentie was dit nog voor ongeveer 8% van de ex-gedetineerden het geval. Deze percentages hebben betrekking op alle gedetineerden, niet alleen op de gedetineerden die ook daadwerkelijk behoefte aan ondersteuning op zorggebied hebben.

- Uit de CBS-cijfers blijkt dat bij aanvang van detentie 66-69% van de gedetineerden uit 2011 en 2012 inkomen verkreeg middels arbeid of een uitkering, of een opleiding volgde. Bij ontslag uit detentie ligt dit percentage tussen 66-70%, waarbij het aandeel werkenden en studerende lager ligt en het aandeel uitkeringsontvangers hoger dan bij aanvang van detentie.

Veranderingen op de basisvoorwaarden tijdens detentie

- Het grootste gedeelte van (ex-)gedetineerden behoudt hun identiteitsbewijs tijdens detentie.
- Het is de verwachting dat bijna alle gedetineerden inkomen of huisvesting behouden tijdens detentie.
- Het merendeel van de gedetineerden met schulden voor detentie had deze direct na detentie nog steeds.
- Tussen de 24 en 27% van de gedetineerden zonder identiteitsbewijs voor detentie heeft een identiteitsbewijs verkregen gedurende detentie. Van zo'n 70% van de gedetineerden zonder inkomen bij aanvang van detentie wordt verwacht dat ze inkomen hebben direct na detentie. Het is de verwachting dat ongeveer 55% van de gedetineerden die voor detentie geen onderdak had gedurende detentie huisvesting verkrijgt.
- Van de gedetineerden die bij aanvang van detentie geen schulden had, blijkt 24% in 2011 en 28% in 2012 wel schulden te hebben direct na detentie.
- Zorg lijkt een negatieve ontwikkeling door te maken tijdens detentie. Ongeveer 80% van de gedetineerden uit 2011-2012 die een zorgplan had direct voor detentie verliest deze gedurende detentie. Voor 3% van de gedetineerden die geen zorgplan hadden voor detentie is een zorgplan opgestart direct na detentie. De vraag is of deze percentages een juist beeld geven van de problematiek op zorggebied. De verantwoordelijkheid voor zorg tijdens detentie ligt namelijk bij het psycho-medische overleg (PMO) en de vraag is of casemanagers op de hoogte zijn van de behandeling van gedetineerden en de afspraken die met zorginstellingen worden gemaakt voor de te ontvangen zorg na detentie. Daarnaast is het de vraag of deze informatie ook geregistreerd wordt in DPAN, aangezien dit niet het systeem is waarin dergelijke informatie standaard wordt bijgehouden.
- De resultaten uit de CBS-gegevens op inkomensgebied laten zien dat 60-62% van de ex-gedetineerden uit het 2011-2012 cohort die in de maand voor detentie werk hadden of een opleiding volgde dat in de maand na detentie ook nog had of deed. Ongeveer 3% van de ex-gedetineerden die in de maand voor detentie een uitkering ontving, had na detentie werk of volgde een opleiding. Van deze groep had 11% na detentie geen werk, opleiding of uitkering. Bij de ex-gedetineerden die in de maand voor detentie zonder werk, uitkering en opleiding zaten, bevond 67-71% zich na detentie in dezelfde situatie, terwijl 23-24% een uitkering had verkregen en 7-9% werk of een studie.

Situatie zes maanden na detentie

- Uit de gegevens van het CBS bleek dat zes maanden na detentie 72-74% van de gedetineerden uit 2011 en 2012 over inkomen beschikte (middels arbeid of uitkering) of een opleiding volgde.

Veranderingen op de basisvoorwaarden in de eerste zes maanden na detentie

- De resultaten op basis van de CBS-gegevens lieten zien dat het behouden van inkomen beter gaat dan het verkrijgen hiervan. De meerderheid (71-72%) van de ex-gedetineerden behield werk of een opleiding in de eerste zes maanden na detentie.

- Van de ex-gedetineerden die in de maand na detentie een uitkering ontving, behield 84-88% deze in de eerste zes maanden na detentie, terwijl 5-6% werk verkreeg of een opleiding ging volgen en 7-10% kwam zonder werk, opleiding en uitkering te zitten zes maanden na detentie.
- Bij de ex-gedetineerden die in de maand na detentie zonder werk, uitkering en opleiding zaten, had 17-23% een uitkering verkregen zes maanden na detentie en 13% werk of een studie. Zo'n 64-70% van de gedetineerden bleef zonder werk, opleiding en uitkering.

Beperkingen

Door de overgang naar een nieuwe versie van DPAN dat in december 2010 in gebruik is genomen kunnen de huidige resultaten niet vergeleken worden met de resultaten uit de eerdere metingen van de monitor nazorg. Zo wordt tegenwoordig geregistreerd wat de verwachte inkomens- en huisvestingssituatie is van ex-gedetineerden direct na detentie. Eerder werd een inschatting van de daadwerkelijke situatie in DPAN geregistreerd. Dit leidt tot een vertekening in de situatie van ex-gedetineerden direct na detentie. Cijfers op basis van CBS-gegevens laten namelijk een minder positief beeld zien dan de cijfers uit DPAN voor wat betreft de situatie op inkomensgebied. De cijfers van het CBS liggen meer in lijn met de resultaten uit de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden. Dit brengt tot ons tot het advies om na te gaan of er over de andere gebieden die centraal staan in het re-integratiebeleid cijfers van het CBS beschikbaar zijn en, indien beschikbaar, te gebruiken.

Daarnaast is er een aantal beperkingen met betrekking tot de informatiebron DPAN waar we ook al in de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden tegenaan liepen. Zo kent DPAN beperkingen die de generaliseerbaarheid van de resultaten raken. DPAN wordt om te beginnen niet altijd goed gevuld. Zo is bij een behoorlijk deel van de onderzoeksgroep geen DPAN dossier gevonden of is het DPAN-dossier leeg. Hierdoor blijft de leefsituatie aan het begin en het einde van detentie van een grote groep gedetineerden onbekend.

Naast de beperkingen van DPAN als informatiebron, is ook de beperkte beschikbare informatie betreffende de situatie zes maanden na detentie een punt van aandacht. In eerdere metingen was slechts van maximaal acht gemeenten informatie beschikbaar, maar bij het huidige onderzoek is dit door overmacht slechts één gemeente. Hierdoor kan geen representatief beeld geschetst worden van de situatie op de vijf basisvoorwaarden zes maanden na detentie van de totale populatie ex-gedetineerden.

Een laatste punt van aandacht is het beschrijven van de zorgbehoefte van (ex-)gedetineerden voor en na detentie. We maken in dit onderzoek gebruik van informatie uit DPAN. Informatie over de zorgbehoefte van gedetineerden ontbreekt in deze bron, daarom gebruiken we informatie over of er een zorgplan is opgesteld tussen een zorginstelling en een gedetineerde. Aangezien casemanagers niet leidend zijn wat betreft het zorgaanbod aan gedetineerden, is het de vraag of zij hierover goed geïnformeerd worden en of zij deze informatie dan ook registreren in DPAN. DPAN lijkt dus niet de juiste bron om gegevens over zorg uit te halen om de problematiek op zorggebied te beschrijven. Hieruit kan geconcludeerd worden dat DPAN, dat primair een instrument is om informatie uit te wisselen tussen PI's en gemeenten over de problematiek van gedetineerden wat betreft de vijf basisvoorwaarden van re-integratie, de problematiek op zorggebied niet goed in beeld brengt en dat de gemeentelijk coördinator nazorg op deze wijze dus niet volledig geïnformeerd wordt over de zorgproblematiek van terugkerende gedetineerden.

Tot slot

Zoals ook uit de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden blijkt, kennen gedetineerden behoorlijke problemen op het gebied van inkomen, huisvesting, schulden en zorg op het moment dat zij in detentie komen. Door veranderingen in de informatie die in DPAN wordt geregistreerd, kan geen goed beeld geschetst worden van de situatie van ex-gedetineerden direct na detentie. Voor toekomstige metingen van de monitor nazorg is het daarom aan te bevelen na te gaan of naast cijfers op inkomensgebied ook op de andere gebieden die onderzocht worden in de monitor nazorg ex-gedetineerden, i.c. identiteitsbewijs, huisvesting, schulden en zorg, gegevens bij het CBS beschikbaar zijn. Deze benadering verdient aanbeveling boven het verzamelen van gegevens bij gemeenten, aangezien de ervaring in de monitor nazorg ons heeft geleerd dat maar weinig gemeenten informatie op de verschillende gebieden van het re-integratiebeleid bijhouden over ex-gedetineerden.

1 Inleiding

1.1 Achtergrond

Ex-gedetineerden vallen vaak terug in crimineel gedrag. De helft van de ex-gedetineerden wordt binnen twee jaar na uitstroom uit een penitentiaire inrichting opnieuw veroordeeld voor een misdrijf (Wartna et al., 2012) en een derde belandt binnen twee jaar zelfs opnieuw in detentie (Linckens & De Loeff, 2013). Bij veel ex-gedetineerden is de leefsituatie na detentie niet rooskleurig. Ze hebben vaak psychische problemen, schulden, kunnen moeilijk aan werk komen en een aanzienlijk deel is dakloos (Dirkzwager, Nieuwbeerta & Fiselier, 2009). Het is aannemelijk dat deze instabiele leefsituatie bijdraagt aan het terugvallen in crimineel gedrag.

Om de leefsituatie van ex-gedetineerden te verbeteren en te stabiliseren en daarmee de recidive onder ex-gedetineerden te verminderen, wordt al tijdens detentie begonnen met het voorbereiden van gedetineerden op hun re-integratie in de vrije maatschappij. Een belangrijk onderdeel van de re-integratieactiviteiten in detentie is het werken aan de basisvoorwaarden van re-integratie.¹ De basisvoorwaarden van re-integratie zijn: identiteitsbewijs, huisvesting, werk en inkomen, schulden en zorg. Als eerste wordt aan het begin van detentie in kaart gebracht wat de problematiek van gedetineerden is op deze gebieden. Door samenwerking te faciliteren tussen het gevangeniswezen, gemeenten en ketenpartners, zoals de reclassering en zorginstellingen, tracht het ministerie van Veiligheid en Justitie goede re-integratie te realiseren voor ex-gedetineerden. Speerpunten in dit beleid betreffen: het realiseren van een geldig identiteitsbewijs, inkomen en huisvesting, het in kaart brengen en terugdringen van schulden (met behulp van schuldhulpverleningsinstanties) en het bieden van passende (psychische of lichamelijke) zorg. Gedurende detentie ligt de verantwoordelijkheid voor deze zaken bij het gevangeniswezen, na detentie ligt deze verantwoordelijkheid bij de gemeente waar hij vandaan komt en waarnaar een ex-gedetineerde uitstroomt.

Om de problemen die ex-gedetineerden hebben op het gebied van het identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg in kaart te brengen, is de monitor nazorg ex-gedetineerden door het WODC ontwikkeld (Weijters & More, 2010). In de monitor wordt de stand van zaken op deze gebieden op drie momenten bekeken: (1) bij aanvang van detentie, (2) bij ontslag uit detentie en (3) zes maanden na detentie. Daarnaast wordt beschreven hoe de situatie op deze gebieden tussen de drie meetmomenten verandert. Met de resultaten van de monitor kan een perspectief verkregen worden hoe het op deze gebieden gesteld is met (ex-) gedetineerden in Nederland rondom hun detentie.

Het huidige onderzoek betreft de vierde meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden. In eerdere rapportages werd gekeken naar gedetineerden die uitstromen uit een penitentiaire inrichting in het tweede semester van 2008, 2009 en 2010 (zie Weijters & More, 2010; More & Weijters, 2011; Noordhuizen & Weijters, 2012). Het huidige rapport richt zich op gedetineerden die de tweede helft van 2011 en 2012 zijn vrijgekomen.

In het huidige onderzoek is gebruikgemaakt van twee informatiebronnen. Allereerst is informatie gebruikt uit het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg (DPAN). DPAN is een systeem dat in de penitentiaire inrichtingen (PI's) en door gemeenten wordt

---

¹ Eind 2014 is een nieuw samenwerkingsconvenant gesloten tussen het ministerie van Veiligheid en Justitie en de VNG. Sindsdien wordt gesproken over het re-integratiebeleid en basisvoorwaarden. Voorheen werd er gesproken van nazorgbeleid en leefgebieden.

gebruikt. In DPAN wordt door de PI's de problematiek van gedetineerden op de verschillende basisvoorwaarden bij aanvang en bij ontslag uit detentie geregistreerd en middels DPAN wordt deze informatie uitgewisseld met de gemeente. Ten tweede is gebruikgemaakt van het Sociaal Economische Categorie per Maand (SECMBUS) bestand van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) om de sociaaleconomische status van ex-gedetineerden te beschrijven zes maanden na detentie.

In de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden gebruikten we gegevens van gemeenten om de situatie van ex-gedetineerden zes maanden na detentie te beschrijven. Door overmacht hebben we in deze meting, ondanks de medewerking van meerdere gemeenten, slechts de beschikking over informatie van één gemeente. Aangezien we alleen van deze gemeente informatie hebben over de stand van zaken zes maanden na detentie over alle vijf basisvoorwaarden van re-integratie, kan slechts een beperkt beeld geschetst worden van de basisvoorwaarden zes maanden na detentie. De resultaten kunnen in geen geval gegeneraliseerd worden naar landelijk niveau. Om deze reden is ervoor gekozen om niet over deze resultaten te rapporteren.

Om toch iets te kunnen zeggen over de situatie van ex-gedetineerden zes maanden na detentie is in deze meting gebruikgemaakt van het SECMBUS-bestand van het CBS om de sociaaleconomische categorie van ex-gedetineerden te beschrijven. Zodoende hebben we op ten minste één van de vijf basisvoorwaarden die centraal staan in het re-integratiebeleid (werk en inkomen) informatie over nagenoeg de gehele onderzoeksgroep zes maanden na detentie.

Daarnaast is er nog één belangrijke verandering ten opzichte van de vorige metingen. De gegevens in het voorliggende rapport over de situatie bij aanvang en bij ontslag uit detentie zijn verkregen uit een vernieuwde versie van DPAN die in december 2010 in gebruik is genomen. Deze nieuwe versie van DPAN is dusdanig anders dan de oude versie van DPAN dat een vergelijking met de resultaten van de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden niet mogelijk is.

1.2 Veranderingen DPAN

Zoals hierboven gesteld, is DPAN dusdanig aangepast dat een betrouwbare vergelijking met de resultaten van de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden niet mogelijk is. In bijlage 2 staan de vragenlijsten van het oude en nieuwe DPAN weergegeven.

Een eerste belangrijke verandering is dat in het nieuwe DPAN gemeenten binnen twee werkdagen geïnformeerd worden dat een persoon uit deze gemeente gedetineerd is. Daarbij krijgen de gemeenten de vraag om de situatie van deze gedetineerde op de vijf basisvoorwaarden van re-integratie zoals deze bekend is bij de gemeente binnen vijf werkdagen terug te koppelen naar de PI. Met deze informatie gaat de casemanager dan het gesprek aan met een gedetineerde om de problematiek op deze vijf gebieden in kaart te brengen en na te gaan waaraan tijdens detentie gewerkt moet worden om te proberen de problematiek op te lossen zodra de gedetineerde vrijkomt of ten minste een eerste begin te maken met het oplossen van de problemen. Het idee is dat door de gemeente te vragen naar de informatie die bij hen bekend is over de gedetineerde er een betrouwbaarder beeld wordt verkregen over de problematiek van een gedetineerde voor wat betreft de vijf basisvoorwaarden van re-integratie.

Daarnaast zijn de vragen over inkomen en huisvesting bij ontslag uit detentie anders gesteld. In het oude DPAN werd gevraagd of een gedetineerde direct na detentie wel of geen inkomen of huisvesting had. In het nieuwe DPAN wordt geregistreerd wat de *verwachte* situatie op inkomens- en huisvestingsgebied is. Deze

vraagstelling is veranderd, omdat een casemanager deze informatie over het algemeen vergaart en invult voordat een gedetineerde vrijkomt. Op basis van deze informatie maakt de casemanager een inschatting van wat de situatie van een gedetineerde direct na detentie zal zijn.

Ten slotte zijn een aantal verplichte vragen in DPAN verplaatst en anders geformuleerd. Deze vragen gaan over de situatie op de verschillende basisvoorwaarden van re-integratie en staan nu tussen andere vragen in het DPAN-dossier van een gedetineerde. Door deze vragen ook uitgebreider en concreter te stellen, hoopt men de situatie van gedetineerden beter in kaart te krijgen. Dit wordt gedaan door minder gebruik te maken van ja/nee-vragen. Dit geldt bijvoorbeeld bij de vragen naar inkomen en huisvesting.

1.3 Onderzoeksvragen

De volgende onderzoeksvragen zullen in deze meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden worden beantwoord:

- 1a Wat is de situatie op de vijf basisvoorwaarden, identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg, direct voor en direct na detentie bij gedetineerden die zijn vrijgekomen uit een PI in de tweede helft van 2011 en 2012?
- 1b Wat is de situatie wat betreft werk en inkomen zes maanden na detentie bij gedetineerden die zijn vrijgekomen uit een PI in de tweede helft van 2011 en 2012?
- 2a In hoeverre verandert de situatie op de vijf basisvoorwaarden, identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg, gedurende detentie bij gedetineerden die zijn vrijgekomen uit een PI in de tweede helft van 2011 en 2012?
- 2b In hoeverre verandert de situatie wat betreft werk en inkomen in de eerste zes maanden na detentie bij gedetineerden die zijn vrijgekomen uit een PI in de tweede helft van 2011 en 2012?

Door de veranderingen in DPAN kunnen we geen vergelijking maken met de resultaten van eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden. De onderzoeksvragen die hierover in eerdere metingen gesteld werden, kunnen we dus niet stellen in dit onderzoek.

2 Methoden

2.1 Onderzoeksgroep

In deze vierde meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden wordt de situatie van twee cohorten (ex-)gedetineerden beschreven. Het eerste cohort bevat (ex-)gedetineerden die in de tweede helft (van 1 juli tot en met 31 december) van 2011 zijn vrijgekomen na detentie en het tweede cohort bevat de gedetineerden die in de tweede helft van 2012 zijn vrijgekomen. In dit onderzoek wordt de situatie beschreven van gedetineerden die behoren tot de doelgroep van het nazorgbeleid. Deze doelgroep bestaat uit alle volwassen (ex-)gedetineerden met een geldige verblijfsstatus die na een verblijf in een Nederlandse PI terugkeren naar een Nederlandse gemeente.

Tabel 1 Selectie van de onderzoeksgroep

	2011	2012
Totale uitstroom uit PI's naar vrije maatschappij	47.142	45.578
Uitval: Onttrekkers detentie	327	250
Uitval: Passanten (tbs, BOPZ en PIJ)	27	22
Uitval: Vreemdelingen	8.005	7.469
Uitval: Illegalen of status onbekend	3.746	3.828
Doelgroep nazorg	35.037	34.009
Uitval: Uitstroom in eerste halfjaar	17.37	17.16
	0	8
Doelgroep nazorg onderzoek	17.667	16.841
Uitval: Registratiefout in detentie	111	147
Uitval: Detentie korter dan twee weken	4.950	4.563
Uitval: Meerdere detenties	618	566
Onderzoeksgroep (unieke personen)	11.988	11.565

Bron: TULP-GW; bewerkingen WODC

In tabel 1 wordt een overzicht gegeven uit hoeveel personen de onderzoeksgroepen van de twee cohorten bestaat. Tevens staat in deze tabel aangegeven hoeveel personen/detenties afvallen, uitgaande van het totaal aantal personen dat uitstroomt uit een PI naar de vrije maatschappij. Hiervoor gebruiken we TULP-GW² als bron. Als eerste worden onttrekkingen, passanten (personen die na detentie doorstromen naar een inrichting vanwege een BOPZ-, tbs- of PIJ-maatregel), vreemdelingen en illegalen niet meegenomen in het huidige onderzoek. Ook kijken we net als in de vorige metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden naar de tweede helft van het jaar voor wat betreft de uitstroom van gedetineerden en nemen we detenties van korter dan twee weken niet mee;³ met het huidige onderzoek kunnen dan ook alleen uitspraken gedaan worden over relatief langer durende detenties. Ten slotte vallen er nog een aantal personen af, vanwege registratiefouten in de data en selec-

² TULP staat voor TenUitvoerLegging vrijheidsbenemende straffen en maatregelen in Penitentiaire inrichtingen en is het centrale registratiesysteem van het gevangeniswezen in Nederland.

³ Gezien de korte detentieperiode van gedetineerden die korter dan twee weken vastzitten, wordt in de praktijk alleen waar mogelijk geprobeerd van deze gedetineerden de problematiek op de basisvoorwaarden in kaart te brengen. Wel wordt van iedere gedetineerde die zo kort vastzit aan de gemeente waar ze vandaan komen, doorgegeven dat ze gedetineerd zijn (of waren).

teren we in de onderzoeksgroepen iedere gedetineerde maar één keer. Gedetineerden die vaker vrijkomen in de onderzoeksperiode worden dus maar één keer per cohort meegenomen. De uiteindelijke onderzoeksgroepen in deze studie bestaan uit 11.988 (ex-)gedetineerden die in de tweede helft van 2011 zijn vrijgekomen en 11.565 (ex-)gedetineerden die in de tweede helft van 2012 zijn vrijgekomen na een verblijf in een PI.

In tabel 2 is een aantal achtergrondkenmerken (geslacht, leeftijd, geboorteland, burgerlijke staat en detentieduur) beschreven van de onderzoeksgroepen. Doel hiervan was om te kijken hoe de onderzoeksgroepen gekenmerkt worden. Het grootste gedeelte van de onderzoeksgroep is van het mannelijk geslacht en jonger dan 35 jaar. De meeste detenties zijn drie maanden of korter, er lijken weinig geregistreerde partners in het spel te zijn en de meeste gedetineerden zijn in Nederland geboren. Er bestaan alleen kleine verschillen tussen de onderzoeksgroepen uit 2011 en 2012. Ook wanneer de kenmerken van de onderzoeksgroepen vergeleken worden met de kenmerken van de onderzoeksgroepen van de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden (zie hiervoor Noordhuizen & Weijters, 2012, p. 71) zien we nauwelijks verschillen.

Tabel 2 Kenmerken van ex-gedetineerden met ontslag uit detentie in 2008-2012

Achtergrondkenmerken	2011	2012
	N=11.889	N=11.565
	%	%
Geslacht		
Man	92,8	92,4
Vrouw of onbekend	7,2	7,6
<i>N</i>	11.988	11.565
Leeftijd		
18 en 19	5,0	4,7
20 t/m 24	18,9	18,7
25 t/m 29	16,4	17,2
30 t/m 34	14,1	14,7
35 t/m 39	12,4	11,7
40 t/m 44	12,6	12,7
45 t/m 49	9,4	9,1
50 t/m 59	8,8	8,9
60 en ouders	2,4	2,3
<i>N</i>	11.988	11.565
Geboorteland		
Nederland	63,5	63,5
Turkije	2,6	2,4
Marokko	4,6	4,6
Suriname	6,3	5,9
Nederlandse Antillen en Aruba	7,2	8,0
Overig westers	8,7	8,3
Overig niet-westers	7,1	7,2
<i>N</i>	11.955	11.529
Burgerlijke staat		
Geregistreerd partner	11,7	11,3
Geen geregistreerd partner of onbekend	88,3	88,7
<i>N</i>	10.270	9.528

Achtergrondkenmerken	2011	2012
	N=11.889	N=11.565
	%	%
Detentieduur		
Twee weken tot één maand	31,4	32,3
Eén maand tot drie maanden	29,1	28,1
Drie tot zes maanden	17,5	16,8
Zes maanden tot één jaar	10,9	11,0
Eén jaar of meer	11,2	11,8
N	11.773	11.336

2.2 Databronnen

2.2.1 DPAN

Net als bij de vorige drie metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden is voor de beschrijving van de leefsituatie direct voor en direct na detentie gebruikgemaakt van het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg (DPAN). Deze bron van de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) bevat informatie over de vijf verschillende basisvoorwaarden van het re-integratiebeleid: (1) het hebben van een identiteitsbewijs, (2) de inkomenssituatie, (3) de woonsituatie, (4) schulden en (5) zorg.

Waar in de vorige metingen nog het 'oude' DPAN gebruikt is, is in de huidige meting het 'nieuwe' DPAN gebruikt. Deze nieuwe versie is vanaf december 2010 in gebruik genomen. Zoals in de inleiding is aangegeven, bestaan er een aantal belangrijke verschillen tussen de oude en nieuwe versie van DPAN. Hierdoor is een vergelijking met de resultaten van de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden niet mogelijk.

Als een gedetineerde in detentie komt, wordt zo spoedig mogelijk de gemeente waar deze gedetineerde vandaan geïnformeerd dat de persoon vastzit en ook wordt de gemeente gevraagd na te gaan en door te geven of de gedetineerde een identiteitsbewijs heeft, wat zijn inkomenssituatie is, wat zijn huisvestingssituatie is, of hij schulden heeft en of er een zorgplan is opgesteld door een zorginstelling. De informatie die van de gemeente verkregen wordt, wordt door een casemanager doorgenomen met de gedetineerde en na dit gesprek wordt de situatie zoals deze voor detentie was vastgelegd in DPAN. Vervolgens wordt er gekeken op welke gebieden er een probleem is voor de gedetineerde waaraan tijdens detentie gewerkt kan worden door de gedetineerde, ondersteund door de casemanager en de gemeente.

Aan het einde van de detentie, wordt een ontslagdocument in DPAN opgesteld door een casemanager. Dit document betreft dezelfde informatie als het basisdocument, maar dan gericht op de situatie aan het einde van de detentie. Deze informatie wordt naar gemeenten opgestuurd om hen zo op de hoogte te stellen van de uitstroom en de problematiek van de ex-gedetineerden die naar hun gemeente terugkeren.

De vijf basisvoorwaarden in DPAN zijn als volgt geoperationaliseerd. Hierbij zijn de indelingen in categorieën aangehouden die in DPAN worden gehanteerd. Een identiteitsbewijs wordt in bezit zijnde gezien als het document geldig is en ook daadwerkelijk in het bezit is van de gedetineerde. Verlopen, gestolen, verkochte of anderszinds afwezige identiteitsbewijzen worden geteld als geen identiteitsbewijs. Een geldig inkomen betreft uitkeringen (bv., bijstand, werkloosheid, AOW en pensioen), salaris uit loondienst, inkomen uit eigen bedrijf, studiefinanciering of voorzien wor-

den in onderhouden door anderen. Gelden uit zwarte en criminele activiteiten, of een irregulier inkomen, worden gezien als geen inkomen. Het hebben van huisvesting gaat over eigen huurwoningen en gehuurde kamers, eigen koopwoningen, bij familie of vrienden inwonen of het verblijf in een maatschappelijke opvang. Verder tellen caravans, hotels of (anti)kraakwoningen ook als geldige huisvesting. Daklozen (met en zonder briefadres) vallen in de categorie geen huisvesting. Bij schulden worden alle formele en informele schulden meegenomen exclusief hypotheekschulden. Eventuele schuldhulpverlening bestaat uit officiële deelname aan een schuldhulptraject, ongeacht de organisatie die dit traject overziet. Een zorgplan wordt als aanwezig beschouwd als er door een zorginstelling (verpleeghuis/GGZ/gehandicaptenzorg etc.) een concreet plan is opgesteld samen met de gedetineerde, waar hij/zij een akkoord op heeft gegeven.

In eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden werd geregistreerd of een gedetineerde contact had met een zorginstelling (zorgcontact), in deze nieuwe meting hebben we informatie of er door een zorginstelling samen met de gedetineerde een concreet plan is opgesteld, waar de gedetineerde een akkoord op heeft gegeven (zorgplan). Nog steeds is via DPAN niet te achterhalen of een gedetineerde behoefte heeft aan ondersteuning op zorggebied. Voor het interpreteren van de cijfers zou je graag alleen willen rapporteren over de gedetineerden die een zorgbehoefte hebben om te zien hoe groot de groep is die wel behoefte heeft aan ondersteuning op zorggebied, maar deze ondersteuning nog niet ontvangt.

2.2.2 *Missende informatie*

Door een veranderde wijze van datalevering uit DPAN is van een behoorlijk deel van de onderzoeksgroep geen informatie uit DPAN beschikbaar. Van de 11.889 (ex-)gedetineerden die in de tweede helft van 2011 zijn vrijgekomen, hebben we van 5.495 personen (46% van de onderzoeksgroep) geen informatie uit DPAN. Van de onderzoeksgroep van 2012 (11.565 ex-gedetineerden) missen we van 4.235 personen (37% van de onderzoeksgroep) informatie uit DPAN. Bij (ex-)gedetineerden uit het 2012 cohort is er dus vaker informatie aanwezig dan bij (ex-)gedetineerden uit het 2011 cohort, maar in beide jaren is er een zeer grote groep gedetineerden van wie geen informatie beschikbaar is over de situatie op de basisvoorwaarden aan het begin en aan het einde van detentie.

Voor de personen van wie we geen informatie uit DPAN hebben, komt dit voor een deel doordat we geen dossier in DPAN hebben kunnen vinden die overeenkomt met de detentie zoals die bekend is uit TULP-GW. Hierbij is gekeken naar de overeenkomst tussen de begindatum van de detentie en de einddatum van de detentie. Deze informatie staat zowel in TULP-GW als in DPAN. Wij hebben de uitstroom uit TULP-GW als uitgangspunt genomen, net als in de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden. Bij elke detentieperiode hebben we in DPAN gezocht naar het bijbehorende nazorgdossier. Voor een groot deel van de gedetineerden hebben we dit bijbehorende dossier dus niet kunnen vinden. Hierbij hebben we vrij ruim gezocht. Als bijvoorbeeld beide bronnen dezelfde datum van begin detentie melden, maar een andere datum van beëindiging, dan zien we dit als overlap en wordt dit dossier meegenomen. Ook is er sprake van overlap als beide bronnen een verschillende begin- en einddatum melden, maar ten minste wel één dag in de detentieperiode delen.

Daarnaast zijn er nog een behoorlijk aantal DPAN-dossiers helemaal leeg. Dit betekent dat in DPAN wel de detentie staat geregistreerd en dat er een dossier is aangemaakt, maar er staat in dit dossier dan geen informatie over de situatie op de basisvoorwaarden geregistreerd.

We hebben voor het ontbreken van informatie in DPAN drie redenen kunnen vinden. De eerste reden is dat er een selectie is gemaakt van de DPAN-gegevens die we voor deze meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden hebben gekregen. We hebben de informatie gekregen van ex-gedetineerden waarvan de einddatum van de detentie in de tweede helft van 2011 of 2012 in DPAN stond geregistreerd. Echter, deze einddatum van detentie komt niet altijd overeen met de einddatum van de detentie die in TULP-GW staat geregistreerd. Deze laatste informatie gebruiken we om de onderzoeksgroepen te definiëren. De verkeerde einddatum in DPAN komt doordat men vergeet dossiers op het juiste moment te sluiten. Doordat wij alleen de dossiers hebben gekregen die volgens DPAN in de tweede helft van 2011 of 2012 zijn afgesloten, missen we dossiers die te laat en dus na deze periode zijn afgesloten.

Een tweede reden die we hebben kunnen vinden voor het missen van DPAN-informatie is dat sommige dossiers niet afgesloten zijn. Een DPAN-dossier kent verschillende statussen. Zodra een dossier niet op de status 'afgesloten' wordt gezet, lijkt het, in de systemen, dat het dossier van de gedetineerde nog open is en dat de gedetineerde dus nog vast zit. Aangezien we alleen afgesloten dossiers hebben gekregen, missen we de informatie van ex-gedetineerden van wie het dossier niet afgesloten is.

De laatste reden die we hebben kunnen vinden waarom we DPAN-informatie missen, is dat het registratienummer, het zogenaamde Strafrechtsketennummer (SKN-nummer), niet altijd overeenstemt tussen DPAN en Tulp-GW. In principe heeft iedere, unieke gedetineerde een eigen SKN-nummer. Als iemand opnieuw vast komt te zitten, dan wordt hij geregistreerd onder zijn eigen SKN-nummer. Het komt echter nogal eens voor dat gedetineerden die opnieuw vast komen te zitten in eerste instantie een nieuw SKN-nummer krijgen. Zodra men er achter komt dat de betreffende persoon al bekend is, wordt dit nieuwe nummer vervangen door het eigen SKN-nummer. Aangezien we in DPAN en Tulp-GW slechts één SKN-nummer hebben per gedetineerde, komt het voor dat dezelfde persoon in de twee bestanden een ander nummer heeft. Hierdoor kunnen we voor deze niet-matchende groep de DPAN-informatie niet koppelen aan de Tulp-GW informatie.

Het hoge aantal missende dossiers in deze meting vraagt om een aanpassing van de aanlevering van gegevens in volgende metingen van de monitor nazorg. In de eerdere metingen van de monitor nazorg hadden we de beschikking over alle DPAN-dossiers. Er was dus geen selectie gemaakt van de uitstroomperiode van gedetineerden en van afgesloten dossiers. Op deze manier hadden we voor aanzienlijk meer gedetineerden informatie uit DPAN.

Uiteindelijk kunnen we de situatie direct voor en direct na detentie alleen rapporteren voor de (ex-)gedetineerden voor wie op ten minste één leefgebied informatie bekend is in DPAN. Hierbij maakt het niet uit of deze informatie aan het begin of einde van de detentie (of beide) bekend is. Een overzicht van kenmerken die gerelateerd zijn aan het ontbreken van een DPAN-dossier is weergegeven in tabel 3.

In tabel 3 is te zien dat er weinig verschillen bestaan tussen de gedetineerden van wie we wel een DPAN-dossier hebben en gedetineerden van wie we geen DPAN-dossier hebben wanneer er uitgesplitst wordt naar geslacht, leeftijd en burgerlijke staat. Er bestaan wel wat (significante) verschillen, maar deze zijn niet noemenswaardig. Opvallende verschillen bestaan wel bij het uitsplitsen naar geboorteland en detentieduur. Zo missen we vaker het DPAN-dossier van gedetineerden die geboren zijn in een ander westers land dan Nederland. Dit is voor een belangrijk deel toe te schrijven aan gedetineerden afkomstig uit één van de zogenoemde MOE-landen

(Midden- en Oost-Europese EU-landen).⁴ Hetzelfde hebben we ook geconstateerd in de vorige metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden. Een verklaring hiervoor is dat deze gedetineerden weliswaar legaal in Nederland verblijven, maar vaak niet staan ingeschreven bij een gemeente. Door de taalbarrière kunnen deze gedetineerden ook niet altijd duidelijk maken naar welke gemeente zij terugkeren na detentie.

Ten slotte missen we vaker het DPAN-dossier van gedetineerden die tussen de twee weken en een maand vastzaten in detentie. Ook dit zagen we in de eerdere metingen van de monitor nazorg, alleen was toen de relatieve bijdrage aan het ontbreken van DPAN-informatie van deze groep nog groter.

Tabel 3 Vergelijking kenmerken van gedetineerden van wie wel en geen informatie over de basisvoorwaarden bekend is

	2011		2012	
	Wel informatie	Geen informatie	Wel informatie	Geen informatie
	N	N	N	N
	6.493	5.495	7.330	4.235
<i>Geslacht</i>				
Man	91,9	93,9*	92,1	92,9
Vrouw of onbekend	8,1	6,1*	7,9	7,1
<i>N</i>	6.493	5.495	7.330	4.235
<i>Leeftijd</i>				
18 en 19	5,2	4,8	5,3	3,6*
20 t/m 24	18,3	19,5	18,7	18,7
25 t/m 29	15,6	17,5*	16,7	18,0
30 t/m 34	13,6	14,8	14,1	15,7*
35 t/m 39	12,1	12,8	11,7	11,7
40 t/m 44	12,9	12,2	12,9	12,3
45 t/m 49	10,0	8,7*	8,9	9,4
50 t/m 59	9,7	7,7*	9,1	8,5
60 en ouders	2,7	2,0*	2,5	2,0
<i>N</i>	6.493	5.495	7.330	4.235
<i>Geboorteland</i>				
Nederland	67,5	58,7*	66,8	57,8*
Turkije	2,8	2,3	2,4	2,4
Marokko	4,4	4,9	4,5	4,8
Suriname	6,1	6,6	6,2	5,4
Nederlandse Antillen en Aruba	6,8	7,6	8,1	7,9
Overig westers	5,4	12,6*	5,1	13,8*
Overig niet-westers	7,0	7,3	6,9	7,8
<i>N</i>	6.481	5.474	7.318	4.211
<i>Burgerlijke staat</i>				
Geregistreerd partner	12,0	11,4	10,8	12,2*
Geen geregistreerd partner of onbekend	88,0	88,6	89,2	87,8*
<i>N</i>	5.589	4.681	6.122	3.406
<i>Detentieduur</i>				
Twee weken tot één maand	26,9	36,7*	27,7	40,3*
Eén maand tot drie maanden	32,5	25,1*	32,1	21,1*

⁴ Tussen de 60% en 65% van de gedetineerden uitgestroomd in de tweede helft van 2011 en 2012 is geboren in één van de MOE-landen (Polen, Hongarije, Tsjechië, Slowakije, Slovenië, Estland, Letland, Litouwen, Roemenië of Bulgarije).

Drie tot zes maanden	20,1	14,3*	19,7	11,7*
Zes maanden tot één jaar	10,8	11,0	11,2	10,5
Eén jaar of meer	9,7	12,9*	9,2	16,4*
<i>N</i>	6.416	5.357	7.236	4.100

* Verschil significant ($p < 0,05$).

2.2.3 CBS-gegevens

Zoals al in het eerste hoofdstuk vermeld is, gebruiken we in deze vierde meting het SECMBUS-bestand van het CBS om een beeld te geven van de sociaaleconomische status van ex-gedetineerden. In dit bestand wordt de sociaal economische categorie (SEC) van personen in een bepaalde maand bijgehouden. Dit bestand wordt samengesteld op basis van verschillende inkomensbronnen en op basis van onderwijs inschrijvingsregistraties. Zo kan per persoon worden vastgesteld of hij/zij in de betreffende maand inkomen verkreeg als werknemer of zelfstandig ondernemer, inkomen verkreeg uit een uitkering, een opleiding volgde of dat van geen van allen sprake was. Het bestand bevat informatie over alle (geregistreerde) Nederlanders. Het heeft dus als voordeel dat de informatie in principe beschikbaar is voor alle ex-gedetineerden in het huidige onderzoek. Zodoende hebben we op ten minste één van de vijf basisvoorwaarden die centraal staan in het nazorgbeleid informatie over nagenoeg de gehele onderzoeksgroep. Van de 11.988 en 11.565 ex-gedetineerden die in het tweede semester van respectievelijk 2011 en 2012 zijn vrijgekomen beschikten we bij 11.434 en 11.035 ex-gedetineerden over een Burgerservicenummer. Van deze personen hebben we SEC informatie tot en met 2013 opgevraagd bij het CBS, waarbij vermeld moet worden dat de gegevens van het jaar 2013 nog voorlopig zijn.

3 Resultaten

3.1 Situatie op de basisvoorwaarden direct voor detentie en bij ontslag uit detentie

In deze paragraaf beschrijven we voor de gedetineerden die in het tweede semester van 2011 en 2012 zijn vrijgekomen uit een PI de situatie direct voor detentie en de situatie bij ontslag uit detentie op de vijf gebieden van het re-integratiebeleid. De resultaten zijn gebaseerd op gegevens uit DPAN en staan samengevat in tabel 4. In deze tabel wordt getoond hoeveel procent van de gedetineerden bij aanvang van en bij ontslag uit detentie beschikt over een geldig identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg.

Afvorens we de resultaten per leefgebied bespreken, willen we nogmaals benadrukken dat we, zoals vermeld in paragraaf 2.2.1 van een grote groep gedetineerden in DPAN geen informatie beschikbaar hadden op één of meerdere gebieden. Van de 11.988 gedetineerden, die zijn vrijgekomen in de tweede helft van 2011, is van 5.300 tot 6.058 (het aantal varieert per gebied) informatie bekend. Dit betekent dat afhankelijk van het gebied van 49% tot 56% van de gedetineerden geen informatie is. Van de 11.565 gedetineerden uit 2012 is bij 5.561 tot 6.770 informatie beschikbaar. Afhankelijk van het gebied is dus van 41% tot 52% van de gedetineerden geen informatie bekend. De resultaten dienen dan ook met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd en gegeneraliseerd. De percentages en aantallen in de tabellen in de huidige en volgende paragraaf zijn dan ook exclusief gedetineerden van wie in DPAN geen informatie over het betreffende gebied beschikbaar was.

Tabel 4 Percentage gedetineerden met ontslag in 2011-2012 dat beschikt over identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg voor detentie en bij ontslag uit detentie

Leefgebied	Voor detentie			
	2011		2012	
	%	N	%	N
Identiteitsbewijs	88,8	6.058	85,9	6.770
Inkomen	83,1	5.934	78,8	6.747
Huisvesting	91,1	5.829	89,2	6.583
Schulden	57,6	5.300	56,2	6.267
Zorgplan	27,1	5.754	25,9	6.366

Leefgebied	Bij ontslag uit detentie			
	2011		2012	
	%	N	%	N
Identiteitsbewijs	89,1	5.687	86,2	5.561
Inkomen	93,5	5.468	91,5	5.709
Huisvesting	94,0	5.504	92,9	6.269
Schulden	56,5	5.453	58,8	6.148
Zorgplan	8,3	5.434	7,8	6.120

Bron: DPAN

Het algemene beeld dat uit de resultaten zoals weergegeven in tabel 4 blijkt, is dat het merendeel van de gedetineerden voor detentie over een identiteitsbewijs beschikt, inkomen heeft en huisvesting. De meeste problemen spelen op het gebied

van schulden: meer dan de helft van de gedetineerden heeft schulden. Ten slotte heeft een kwart van de gedetineerden voor detentie een zorgplan. De situatie direct na detentie van de dan ex-gedetineerden lijkt iets beter vergeleken met de situatie voor detentie. Ook direct na detentie beschikt het merendeel van de dan ex-gedetineerden over een identiteitsbewijs en is het de verwachting dat het overgrote deel van de ex-gedetineerden inkomen en onderdak heeft. Schulden komen ongeveer even vaak voor als voor detentie, maar er zijn minder gedetineerden die direct na detentie een zorgplan hebben.

3.1.1 Identiteitsbewijs

Tabel 4 laat zien dat in 2011 88,8% van de gedetineerden een identiteitsbewijs heeft bij aanvang van detentie. Bij ontslag uit detentie is dit percentage nagenoeg gelijk, namelijk 89,1%. In 2012 liggen de percentages iets lager. Bij aanvang van detentie beschikt 85,9% van de gedetineerden over een geldig identiteitsbewijs, bij ontslag ligt dit percentage op 86,2%.

3.1.2 Inkomen

Uit tabel 4 blijkt dat in 2011 83,1% van de gedetineerden een inkomen had bij aanvang van detentie. Bij ontslag uit detentie is de verwachting dat 93,5% van de ex-gedetineerden een inkomen heeft. In 2012 heeft 78,8% van de gedetineerden een inkomen bij aanvang van detentie. Ook hier is het percentage hoger bij ontslag uit detentie, namelijk 91,5%. Opvallend is dat het percentage gedetineerden met een verwacht inkomen bij ontslag uit detentie hoger ligt dan het percentage met inkomen bij aanvang bij detentie (79-83% bij aanvang van detentie versus 92-94% bij ontslag uit detentie).

In tabel 5 wordt een overzicht gegeven van het soort inkomen bij aanvang van detentie en van het verwachte soort inkomen bij ontslag uit detentie bij ex-gedetineerden die in 2011 en 2012 zijn vrijgekomen. Hieruit blijkt dat in 2011 bij aanvang van detentie het grootste deel van de gedetineerden een inkomen verkreeg door het ontvangen van een bijstandsuitkering (31,1%) of door arbeid te verrichten (28,7%). Bij ontslag uit detentie is de verwachting dat het inkomen grotendeels verkregen wordt via een bijstandsuitkering en het verrichten van arbeid, waarbij het aandeel bijstandsuitkering iets hoger is (35,8%) en het aandeel arbeid iets lager is (23,0%) vergeleken met de situatie bij aanvang van detentie. In 2012 is het patroon vergelijkbaar, bij aanvang van detentie verkreeg het merendeel van de gedetineerden inkomen uit een bijstandsuitkering (32,4%) of via het verrichten van arbeid (24,9%) en bij ontslag is dit nog steeds het geval, waarbij het verwachte aandeel bijstandsuitkeringen iets hoger is (35,5%) en het aandeel arbeid iets lager is (20,6%) vergeleken met de situatie bij aanvang van detentie.

Tabel 5 Soort inkomen voor detentie en verwachte soort inkomen bij ontslag uit detentie bij gedetineerden met ontslag in 2011-2012 (bron: DPAN)

(Verwachte) soort inkomen	2011		2012	
	% voor detentie	% bij ontslag uit detentie	% voor detentie	% bij ontslag uit detentie
Inkomen uit arbeid	28,7	23,0	24,9	20,6
Eigen bedrijf	4,3	4,3	4,1	3,8
Uitkering				
Bijstandsuitkering	31,1	35,8	32,4	35,5
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	12,7	12,0	13,1	12,3
Andere uitkering	7,7	6,2	7,9	6,2
Studiefinanciering	2,4	2,9	2,9	3,2
Anders	13,0	15,8	14,7	18,5
N	4.932	5.114	5.314	5.709

3.1.3 Huisvesting

Tabel 4 toont dat in 2011 91,1% van de gedetineerden bij aanvang van detentie beschikte over huisvesting. Bij ontslag uit detentie was de verwachting dat 94,0% over huisvesting beschikte. In 2012 liggen de percentages een fractie lager, 89,2% van de gedetineerden heeft huisvesting bij aanvang van detentie en 92,9% bij ontslag uit detentie.

Tabel 6 geeft het soort huisvesting bij aanvang van detentie en het verwachte soort huisvesting bij ontslag uit detentie weer van gedetineerden met ontslag in 2011 en 2012. In 2011 is zowel voor als na detentie de meest voorkomende vorm van huisvesting het huren van een woning (34,7% bij aanvang en 28,8% bij ontslag) en het inwonen bij familie (27,1% bij aanvang en 29,9% bij ontslag). In 2012 is het patroon vergelijkbaar. Zowel voor als na detentie heeft het grootste deel van de gedetineerden een huurwoning (32,2% bij aanvang en 26,9% bij ontslag) of woont in bij familie (27,9% bij aanvang en 30,4% bij ontslag).

Tabel 6 Soort huisvesting voor detentie en verwachte soort huisvesting bij ontslag uit detentie bij gedetineerden met ontslag in 2011-2012

(Verwachte) soort huisvesting	2011		2012	
	% voor detentie	% bij ontslag uit detentie	% voor detentie	% bij ontslag uit detentie
Eigen woning	6,6	5,7	4,7	4,7
Huurwoning	34,7	28,8	32,2	26,9
Inwonend bij familie	27,1	29,9	27,9	30,4
Inwonend bij vrienden of kennissen	7,5	8,6	7,0	8,2
Kamer bij particulier	6,9	4,9	7,4	5,2
Maatschappelijke opvang	4,7	7,9	5,2	7,4
Anders	12,5	14,1	15,5	17,2
N	5.309	5.173	5.873	5.825

Bron: DPAN

3.1.4 Schulden

Uit tabel 4 blijkt dat aan het begin van detentie 56-58% van de gedetineerden die zijn uitgestroomd in de tweede helft van 2011 en 2012 schulden heeft. Dit is een onderschatting van het werkelijke percentage gedetineerden met schulden, aangezien we geen informatie hebben verkregen over vorderingen bij het CJIB.⁵ Bij ontslag uit detentie ligt dit percentage op vergelijkbare hoogte, namelijk 57-59%. Met behulp van gegevens uit DPAN kan ook worden nagegaan hoeveel gedetineerden in een schuldhulpverleningstraject zat bij aanvang van detentie. In 2011 zat volgens DPAN 18,5% van de gedetineerden met schulden in een schuldhulpverleningstraject en in 2012 was dit 14,3%.

In tabel 7 staat de hoogte van de schuld bij aanvang van detentie beschreven. In 2011 en 2012 heeft 77-79% van de gedetineerden waarbij de schuldhoogte bekend is een relatief kleine schuld, namelijk minder dan € 5.000. Niettemin heeft ruim 10% van de gedetineerden een schuld van € 5.000 tot € 10.000, ruim 5% een schuld van € 10.000 tot € 50.000 en bijna 5% een schuld van meer dan een halve ton.

Tabel 7 Hoogte schuld bij aanvang detentie bij gedetineerden met ontslag in 2011-2012

	% voor detentie	
	2011	2012
Minder dan € 1.000	41,6	37,4
€ 1.000-€ 4.999	37,0	39,7
€ 5.000-€ 9.999	11,4	12,6
€ 10.000-€ 49.999	5,6	5,6
Meer dan € 50.000	4,4	4,7
N	2.646	3.109

Bron: DPAN

3.1.5 Zorg

Uit tabel 4 blijkt dat 26-27% van de gedetineerden uit het 2011-2012 cohort bij aanvang van detentie beschikt over een zorgplan. Bij ontslag uit detentie is dit percentage teruggelopen naar 8%. Hierbij dient wel rekening te worden gehouden dat dit percentage is gebaseerd op de hele groep (ex-)gedetineerden en niet op de groep gedetineerden die ook daadwerkelijk een zorgbehoefte kent.

De vraag is in hoeverre dit percentage een juist beeld geeft van de problematiek op zorggebied. De verantwoordelijkheid voor zorg tijdens detentie ligt namelijk bij het psycho-medische overleg (PMO) en de vraag is of casemanagers op de hoogte zijn van de behandeling van gedetineerden en de afspraken die met zorginstellingen worden gemaakt voor de te ontvangen zorg na detentie en dit registreren in DPAN. Uit navraag bij casemanagers blijkt dat zij niet altijd door het PMO op de hoogte worden gesteld over zorgafspraken. Dit uit oogpunt van het medisch beroepsgeheim.

⁵ In de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden hadden we wel informatie over vorderingen bij het CJIB. In toekomstige metingen van de monitor nazorg zal getracht worden ook over deze informatie te beschikken en rapporteren.

3.2 Verandering in de situatie op de basisvoorwaarden tijdens detentie

In de voorgaande paragraaf is de situatie bij aanvang van detentie en bij ontslag uit detentie beschreven op de vijf gebieden die centraal staan in het re-integratiebeleid. In deze paragraaf wordt de situatie bij aanvang vergeleken met de situatie bij ontslag om vast te kunnen stellen of er verandering is opgetreden op de gebieden gedurende detentie. De resultaten hiervan staan samengevat in tabel 8. In deze tabel wordt allereerst getoond bij hoeveel procent van de gedetineerden een geldig identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg heeft behouden gedurende detentie, indien hier bij aanvang van detentie al sprake van was. Daarnaast wordt in de tabel weergegeven hoeveel procent van de gedetineerden een geldig identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg heeft verkregen gedurende detentie, indien hier bij aanvang van detentie nog geen sprake van was. Overigens moet hier wat betreft inkomen en huisvesting wel in het achterhoofd gehouden worden dat er in DPAN tegenwoordig wordt geregistreerd wat de *verwachte* situatie op inkomens- en huisvestingsgebied is direct na detentie.

Tabel 8 Percentage gedetineerden met ontslag in 2011-2012 dat identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg behoudt of verkrijgt tijdens detentie

Leefgebied	Behouden			
	2011		2012	
	%	N	%	N
Identiteitsbewijs	96,8	5.032	96,3	5.500
Inkomen	97,6	4.489	97,5	4.855
Huisvesting	97,5	4.966	97,7	5.541
Schulden	82,6	2.937	83,1	3.403
Zorgplan	22,3	1.400	20,9	1.523
Leefgebied	Verkrijgen			
	2011		2012	
	%	N	%	N
Identiteitsbewijs	27,0	630	24,2	898
Inkomen	73,3	898	68,7	1.303
Huisvesting	56,2	463	52,6	662
Schulden	23,9	2.090	28,0	2.608
Zorgplan	3,3	3.963	3,4	4.528

Noot: Bij behouden geeft de N de totale groep gedetineerden aan die bij aanvang van detentie beschikte over het betreffende gebied en bij verkrijgen geeft de N de totale groep gedetineerden aan die bij aanvang van detentie nog niet beschikte over het betreffende gebied.

Bron: DPAN

De resultaten in tabel 8 zullen hieronder per gebied worden beschreven. Het algemene beeld dat uit de resultaten blijkt, is dat het betrekkelijk goed lukt om gedetineerden die voor detentie een identiteitsbewijs, inkomen of huisvesting hebben, ook hiermee uit te laten stromen uit detentie. Het regelen van deze zaken voor diegenen die hier voor detentie niet over beschikken, lijkt een stuk lastiger te zijn.

3.2.1 Identiteitsbewijs

In tabel 8 is te zien dat bijna alle gedetineerden uit het 2011-2012 cohort die een identiteitsbewijs hebben bij binnenkomst, deze tijdens detentie behouden, namelijk 96-97%. In de 3 à 4% van de gevallen waarbij het identiteitsbewijs niet is behouden gedurende detentie, blijkt het bij navraag bij casemanagers het over het alge-

meen om situaties te gaan waarbij het identiteitsbewijs is verlopen tijdens detentie of waarbij achteraf bleek dat er toch geen identiteitsbewijs aanwezig was bij binnenkomst in de PI. Van de gedetineerden die niet over een identiteitsbewijs beschikte bij aanvang van detentie, heeft ongeveer een kwart van de gedetineerden met uitstroom in 2011 en 2012 gedurende detentie een identiteitsbewijs verkregen.

3.2.2 *Inkomen*

Als we kijken naar de inkomenssituatie van gedetineerden, blijkt uit tabel 8 dat van bijna 97% van de gedetineerden uit 2011-2012 verwacht wordt dat ze hun inkomen behouden gedurende detentie. Dit zou betekenen dat slechts 3% van de gedetineerden gedurende detentie een inkomen verliest, dit lijkt bijzonder weinig en is niet in overeenstemming met resultaten verkregen op basis van de CBS-cijfers (zie paragraaf 3.4). Door te vragen naar de verwachte inkomenssituatie lijkt er dus sprake van een overschatting van het percentage gedetineerden dat een inkomen heeft zodra men vrijkomt. Van de gedetineerden die niet over een inkomen beschikken bij aanvang van detentie, heeft 69-73% van de gedetineerden in het 2011-2012 cohort gedurende detentie een inkomen verkregen.

We hebben ook gekeken naar de verandering in het type inkomen tijdens detentie. De resultaten hiervan staan vermeld in bijlage 3. De meeste gedetineerden met inkomen voor detentie heeft eenzelfde verwacht type inkomen na detentie. Diegenen van wie de verwachting is dat ze een ander type inkomen hebben na detentie verkrijgen dan meestal inkomen uit een bijstandsuitkering of inkomen wat in de categorie 'anders' valt.

3.2.3 *Huisvesting*

In tabel 8 wordt duidelijk dat van het merendeel van de gedetineerden uit het 2011-2012 cohort met een woonplek bij aanvang van detentie huisvesting verwacht wordt dat ze gedurende detentie hun huisvesting behouden, namelijk 98%. Van de gedetineerden die voor detentie geen huisvesting had, heeft 53-56% van de gedetineerden met uitstroom in 2011 en 2012 gedurende detentie huisvesting verkregen. Ook wat betreft huisvesting hebben we gekeken naar de verandering van het type huisvesting. Deze resultaten staan weergegeven in bijlage 3. Van de meeste gedetineerden is het de verwachting dat ze voor en na detentie hetzelfde type huisvesting hebben. Gedetineerden die na detentie een ander soort huisvesting hebben, vinden het meest onderdak bij familie of bij een 'ander' soort huisvesting.

3.2.4 *Schulden*

Uit tabel 8 blijkt dat van de gedetineerden uit het 2011-2012 cohort die bij aanvang van detentie schulden had, 83% schulden behoudt gedurende detentie. Dit suggereert dat bij 17% van de gedetineerden de schulden zijn afgelost dan wel kwijtgescholden gedurende detentie. Van de gedetineerden die bij aanvang van detentie geen schulden had, blijkt 24% in 2011 en 28% in 2012 wel schulden te hebben bij ontslag uit detentie. Het zou kunnen dat deze schulden daadwerkelijk zijn opgebouwd gedurende detentie, maar het is ook mogelijk dat bij aanvang van detentie nog niet duidelijk was dat er schulden waren en dat dit pas tijdens de detentie in kaart is gebracht.

3.2.5 Zorg

Als we kijken naar het leefgebied zorg, blijkt uit tabel 8 dat 21-22% van de gedetineerden uit 2011-2012 een zorgplan behoudt gedurende detentie. Van de gedetineerden uit 2011 en 2012 die niet over een zorgplan beschikte bij aanvang van detentie, heeft 3% gedurende detentie een zorgplan verkregen. Ook hier geldt weer dat dit percentage gebaseerd is op de hele groep (ex-)gedetineerden en niet op de groep gedetineerden die ook daadwerkelijk een zorgbehoefte kent. De vraag is in hoeverre deze percentages een juiste weergave geven van de veranderingen op zorggebied tijdens detentie. Zoals ook al in paragraaf 3.1.5 is aangegeven, worden casemanagers niet altijd volledig geïnformeerd over de behandeling van gedetineerden en de afspraken die met zorginstellingen worden gemaakt voor de te ontvangen zorg na detentie. Daarnaast is DPAN niet het systeem waarin dergelijke informatie standaard wordt bijgehouden.

3.3 Sociaal economische categorie direct voor, direct na, zes maanden en twaalf maanden na detentie

In de twee voorgaande paragrafen hebben we gekeken naar de situatie en veranderingen bij gedetineerden op de vijf gebieden voor en direct na detentie middels gegevens uit DPAN. Om meer zicht te krijgen op de situatie na detentie is in de huidige meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden gebruikgemaakt van SECMBUS-bestand van het CBS. In het SECMBUS-bestand wordt voor alle Nederlanders de sociaal economische categorie (SEC) in een bepaalde maand bijgehouden. Zo kan voor bijna alle ex-gedetineerden uit het 2011 en 2012 cohort worden nagegaan wat de SEC was in de maand voor detentie, in de maand na detentie,⁶ in de zesde maand na detentie en in de twaalfde maand na detentie. De resultaten staan weergegeven in tabel 9. De percentages en aantallen in de tabel zijn exclusief gedetineerden waarbij de SEC onbekend was.⁷

Als we kijken naar de ex-gedetineerden uit 2011 blijkt uit tabel 9 dat een maand voor detentie 25,8% werkt of een opleiding volgt en 43,3% een uitkering heeft waarvan het grootste deel (26,2%) een bijstandsuitkering. Bijna 31% heeft in de maand voor detentie geen werk, geen uitkering en volgt ook geen opleiding. De maand na detentie daalt het aantal werkenden en studerende naar 20,4% en stijgt het aantal uitkeringsontvangers naar 49,2%. Deze stijging in uitkeringen is met name toe te schrijven aan een stijging in bijstandsuitkeringen. Het aandeel ex-gedetineerden zonder werk, uitkering en deelname aan een opleiding in de maand na detentie blijft nagenoeg gelijk aan voor detentie, namelijk 30,4%. Zes en twaalf maanden na detentie blijkt het aantal werkenden en studerende weer langzaam iets toe te nemen naar 22%, maar dit percentage ligt dus lager dan voor detentie. Deze toename in de categorie 'werken en opleiding' is met name het gevolg van een

---

⁶ We kijken in de CBS-informatie naar de situatie van gedetineerden een maand na detentie. Wanneer we de situatie van gedetineerden in de maand van vrijlating zouden beschrijven, hebben we te maken met extra missende informatie vanwege registratieachterstanden. Om deze reden hebben we ervoor gekozen om de situatie in de maand volgend op vrijlating te beschrijven. Dit geeft waarschijnlijk een overschatting van het percentage gedetineerden dat direct na detentie inkomen heeft, omdat het inkomen van een deel van deze groep in de eerste weken na detentie geregeld wordt.

⁷ Van 11.434 en 11.035 ex-gedetineerden uit respectievelijk het 2011 en 2012 cohort hebben we SEC informatie opgevraagd. Bij het 2011 cohort was bij 0,7 tot 2,3% van de gedetineerden de SEC onbekend op één van de vier meetmomenten. Bij het 2012 cohort lagen de percentages iets hoger: 1,1-2,6% direct voor en na detentie en 6,0-6,4% zes en twaalf maanden na detentie.

stijging van het aantal werkenden (in loondienst of als zelfstandige), van 13,0% in de maand na detentie naar 15,1% in de twaalfde maand na detentie. Het aandeel uitkeringen blijft nagenoeg gelijk in de twaalf maanden na detentie, namelijk 49-50%. De groep ex-gedetineerden zonder werk, uitkering en deelname aan een opleiding is zes en twaalf maanden na detentie iets afgenomen in vergelijking met direct voor en direct na detentie (30,5% versus 28,5%).

Tabel 9 Sociaal economische categorie direct voor, direct na, zes maanden na en twaalf maanden na detentie bij ex-gedetineerden met ontslag in 2011 en 2012

Sociaal economische categorie	Uitgestroomd uit PI in 2011			
	% maand voor detentie	% maand na detentie	% zesde maand na detentie	% twaalfde maand na detentie
<i>Totaal werk of opleiding</i>	25,8	20,4	21,8	22,5
Werk (in loondienst of als zelfstandige)	15,8	13,0	14,0	15,1
Opleiding	3,3	2,3	2,2	1,8
Combinatie werk, opleiding en/of uitkering	6,7	5,1	5,6	5,6
<i>Totaal uitkering</i>	43,3	49,2	49,7	49,1
Bijstandsuitkering	26,2	31,3	31,3	30,2
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	5,2	5,2	5,5	5,5
WW-uitkering	1,5	1,6	1,5	1,3
Pensioen uitkering	1,1	1,3	1,3	1,3
Andere uitkering	7,4	8,0	8,2	9,1
Meerdere uitkeringen	1,9	1,8	1,9	1,7
<i>Geen werk, opleiding of uitkering</i>	30,9	30,4	28,5	28,4
N	11.152	11.353	11.091	10.998
Sociaal economische categorie	Uitgestroomd uit PI in 2012			
	% maand voor detentie	% maand na detentie	% zesde maand na detentie	% twaalfde maand na detentie
<i>Totaal werk of opleiding</i>	23,5	17,6	19,7	20,7
Werk (in loondienst of als zelfstandige)	15,1	11,4	12,3	12,6
Opleiding	3,1	1,9	1,8	1,8
Combinatie werk, opleiding en/of uitkering	5,3	4,3	5,6	6,3
<i>Totaal uitkering</i>	42,0	48,7	54,7	53,7
Bijstandsuitkering	24,3	30,2	33,8	32,5
Arbeidsongeschiktheidsuitkering	5,1	5,1	5,3	5,2
WW-uitkering	1,6	1,6	1,5	1,2
Pensioen uitkering	1,0	1,2	1,2	1,2
Andere uitkering	8,3	9,0	10,9	11,6
Meerdere uitkeringen	1,7	1,6	2,0	2,0
<i>Geen werk, opleiding of uitkering</i>	34,5	33,7	25,6	25,6
N	10.749	10.911	10.374	10.330

Bron: SECMBUS-bestand van CBS

Bij ex-gedetineerden uit 2012 zien we grotendeels een vergelijkbare trend als bij de ex-gedetineerden uit 2011. Een maand voor detentie heeft 23,5% werk of volgt een opleiding, 42,0% ontvangt een uitkering (waarvan wederom de grootste groep een bijstandsuitkering) en 34,5% heeft geen werk of uitkering en volgt ook geen oplei-

ding. De maand na detentie daalt het aantal werken en studerenden naar 17,6% en stijgt het aantal uitkeringsontvangers naar 48,7%. Deze stijging in uitkeringen is wederom vooral toe te schrijven aan een stijging in bijstandsuitkeringen (van 24,3% naar 30,2%). In het jaar na detentie neemt het aantal werkenden en studerenden langzaam weer toe tot van 17,6 tot 20,7%. In tegenstelling tot de resultaten van 2011, blijft het aantal uitkeringen niet stabiel in de twaalf maanden na detentie, maar neemt dit toe (en met name het aantal bijstandsuitkeringen), van 49% in de maand na detentie tot 54-55% zes en twaalf maanden na detentie. De groep ex-gedetineerden zonder werk, uitkering en studie is zes en twaalf maanden na detentie aanzienlijk afgenomen in vergelijking met direct voor en direct na detentie, van 34% naar 26%. Ook in 2011 zagen we een daling, maar deze was aanzienlijk kleiner. Mogelijk hangt de toename in het aantal uitkeringen en de afname in het aandeel zonder werk, uitkering en studie zes en twaalf maanden na detentie samen met een relatief hoog percentage (6,0-6,4%) missende waarden op deze twee meetmomenten bij het 2012 cohort. Een verklaring voor het relatief hoog aantal missende waarden op deze twee meetmomenten is waarschijnlijk dat de gegevens van 2013 uit het SECMBUS-bestand nog voorlopig zijn. Ten slotte is ook een verschil tussen 2011 en 2012 dat ex-gedetineerden uit 2012 op alle vier de meetmomenten iets minder vaak werken of een opleiding volgen dan ex-gedetineerden uit 2011.

3.4 Verandering in sociaal economische categorie tijdens detentie en in eerste zes maanden na detentie

In de vorige paragraaf is op basis van het SECMBUS-bestand van het CBS nagegaan wat de SEC was van de ex-gedetineerden in de maand voor detentie, in de maand na detentie, in de zesde maand na detentie en in de twaalfde maand na detentie. In deze paragraaf wordt gekeken of er verandering is opgetreden in de SEC gedurende detentie en in de eerste zes maanden na detentie. De resultaten staan samengevat in tabel 10 en 11. Wederom zijn de percentages en aantallen in de tabellen exclusief gedetineerden waarbij de SEC onbekend was.

In tabel 10 staat weergegeven hoeveel procent van de ex-gedetineerden met ontslag in 2011 en 2012 een bepaalde SEC behoudt of verkrijgt gedurende detentie. De tabel laat zien dat de cijfers voor 2011 en 2012 redelijk vergelijkbaar zijn. Van de ex-gedetineerden die in de maand voor detentie werk hadden of een opleiding volgde blijkt dat 60-62% dat in de maand na detentie ook nog heeft of doet. Van de bijna 40% die zijn werk of opleiding heeft verloren, heeft ongeveer de helft na detentie een uitkering en de andere helft zit zonder werk, opleiding of uitkering. Ruim 85% van de ex-gedetineerden die in de maand voor detentie een uitkering ontvangt, heeft ook een uitkering direct na detentie. Bij de ex-gedetineerden die in de maand voor detentie zonder werk, uitkering en opleiding zaten zien we wel kleine verschillen tussen 2011 en 2012 ten gunste van 2011. Van de ex-gedetineerden uit 2011 bevindt 67% zich in de maand na detentie in dezelfde situatie (dus zonder werk, opleiding of uitkering), terwijl 24% een uitkering heeft verkregen en 9% werk of een studie. Bij ex-gedetineerden uit 2012 heeft 71% in de maand na detentie nog steeds geen werk, opleiding of uitkering, terwijl 23% een uitkering heeft verkregen en 7% werk of een studie.

In tabel 11 is te zien hoeveel procent van de ex-gedetineerden met ontslag in 2011 en 2012 een bepaalde SEC behoudt of verkrijgt in de eerste zes maanden na detentie. Wederom zijn de resultaten voor 2011 en 2012 voor een groot deel vergelijkbaar. Uit de tabel blijkt dat de meerderheid van de ex-gedetineerden werk of een opleiding behoudt in de eerste zes maanden na detentie, namelijk 71-72%. Van de ex-gedetineerden die in de maand na detentie een uitkering ontvangt, behoudt 84-

88% deze in de eerste zes maanden na detentie, terwijl 5-6% werk verkrijgt of een opleiding gaat volgen. Echter, 7-10% komt zonder werk, opleiding en uitkering te zitten zes maanden na detentie. Bij de ex-gedetineerden die in de maand na detentie zonder werk, uitkering en opleiding zaten zien we wederom wel enige verschillen tussen 2011 en 2012. Van de ex-gedetineerden uit 2011 die in de maand na detentie zonder werk, opleiding of uitkering zat, heeft 17% zes maanden na detentie een uitkering verkregen en 13% werk of een studie. Bij de ex-gedetineerden uit 2012 lijken de resultaten iets gunstiger, omdat hier bijna 23% zes maanden na detentie een uitkering heeft verkregen en 13% werk of een studie. Er is dus een kleinere groep (64% versus 70%) die zes maanden na detentie zonder werk, opleiding en uitkering blijft zitten.

Tabel 10 Percentage (ex-)gedetineerden met ontslag in 2011 en 2012 dat bepaalde sociaal economische categorie behoudt of verkrijgt gedurende detentie (; N₂₀₁₁ = 11.087, N₂₀₁₂ = 10.643)

Uitgestroomd uit PI in 2011				
% SEC in maand na detentie				
	Werk of opleiding	Uitkering	Geen werk, opleiding of uitkering	N
SEC in maand voor detentie				
Werk of opleiding	61,9	19,6	18,5	2.862
Uitkering	3,7	85,3	11,0	4.824
Geen werk, opleiding of uitkering	9,2	23,7	67,1	3.401
Uitgestroomd uit PI in 2012				
% SEC in maand na detentie				
	Werk of opleiding	Uitkering	Geen werk, opleiding of uitkering	N
SEC in maand voor detentie				
Werk of opleiding	60,3	18,8	20,9	2.503
Uitkering	2,8	86,3	10,9	4.515
Geen werk, opleiding of uitkering	6,5	22,9	70,6	3.625

Bron: SECMBUS-bestand van CBS

Tabel 11 Percentage (ex-)gedetineerden met ontslag in 2011 en 2012 dat bepaalde sociaal economische categorie behoudt of verkrijgt in de eerste zes maanden na detentie (; N₂₀₁₁ = 11.071, N₂₀₁₂ = 10.330)

Uitgestroomd uit PI in 2011				
% SEC in zesde maand na detentie				
	Werk of opleiding	Uitkering	Geen werk, opleiding of uitkering	N
SEC in maand na detentie				
Werk of opleiding	72,2	13,1	14,7	2.301
Uitkering	6,1	83,7	10,2	5.563
Geen werk, opleiding of uitkering	12,6	17,4	70,0	3.207
Uitgestroomd uit PI in 2012				
% SEC in zesde maand na detentie				
	Werk of opleiding	Uitkering	Geen werk, opleiding of uitkering	N
SEC in maand na detentie				
Werk of opleiding	71,4	15,8	12,8	1.879
Uitkering	5,3	87,7	7,0	5.280
Geen werk, opleiding of uitkering	12,9	23,1	64,0	3.171

Bron: SECMBUS-bestand van CBS

4 Conclusie en slotbeschouwing

4.1 Doelstellingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden

Om de recidive onder ex-gedetineerden terug te dringen, wordt door middel van samenwerking tussen het ministerie van Veiligheid en Justitie, gemeenten en ketenpartners getracht goede re-integratie te realiseren voor ex-gedetineerden. Aan het begin van de detentie wordt begonnen met het in kaart brengen van de problematiek van gedetineerden op het gebied van identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg en het uitwisselen van deze informatie met de gemeente waarnaar de gedetineerde na detentie zal vertrekken. Zowel tijdens als na detentie wordt aan deze vijf gebieden gewerkt om zo een geldig identiteitsbewijs, inkomen en huisvesting voor de (ex-)gedetineerde te realiseren, schulden in kaart te brengen en terug te dringen en zorg te realiseren indien de gedetineerde dit nodig heeft. De verantwoordelijkheid ligt hiervoor bij de gedetineerde zelf. Tijdens detentie wordt hij voor deze zaken door het gevangeniswezen ondersteund, na detentie ligt deze ondersteunende rol bij de gemeente waarnaar een ex-gedetineerde uitstroomt.

Om in kaart te brengen of deze doelen van het re-integratiebeleid bereikt worden, heeft het WODC de monitor nazorg ex-gedetineerden ontwikkeld (Weijters & More, 2010). Het huidige onderzoek betreft de vierde meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden en richt zich op ex-gedetineerden die uitstromen uit een PI in het tweede semester van 2011 en 2012. Het doel van de monitor is allereerst om de stand van zaken op deze basisvoorwaarden bij aanvang van detentie, bij ontslag uit detentie en zes maanden na detentie te beschrijven. Daarnaast is het doel van de monitor om veranderingen op deze gebieden gedurende detentie en in de eerste zes maanden na detentie te beschrijven.

In het huidige onderzoek zijn verschillende informatiebronnen gebruikt. Allereerst is gebruikgemaakt van gegevens uit het Digitaal Platform Aansluiting Nazorg (DPAN). DPAN is het registratiesysteem dat in de penitentiaire inrichtingen (PI's) wordt gebruikt om de problematiek van gedetineerden op de verschillende basisvoorwaarden bij aanvang en bij ontslag uit detentie te registreren. In het huidige rapport zijn gegevens gebruikt uit een vernieuwde versie van DPAN, welke eind 2010 in gebruik is genomen. Doordat het nieuwe DPAN fundamenteel veranderd is ten opzichte van het oude DPAN is een vergelijking met de resultaten van eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden niet mogelijk. Zo wordt in het nieuwe DPAN geregistreerd wat de *verwachte* situatie op inkomens- en huisvestingsgebied is aan het einde van detentie, terwijl in het oude DPAN nog een inschatting werd gemaakt van de daadwerkelijke situatie. Verder hebben we van een behoorlijk deel van de onderzoeksgroep geen informatie uit DPAN beschikbaar.

Tevens is gebruikgemaakt van het SECMBUS-bestand van het CBS om de sociaal-economische categorie van ex-gedetineerden te beschrijven zes maanden na detentie. Dit bestand heeft als voordeel dat de informatie beschikbaar is voor nagenoeg de gehele onderzoeksgroep. In eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden hebben we ook gebruikgemaakt van informatie van gemeenten om de situatie van ex-gedetineerden zes maanden na detentie te beschrijven. Echter, door overmacht hebben we slechts informatie van één gemeente. Om deze reden is ervoor gekozen om deze informatie niet te gebruiken en hier niet over te rapporteren.

Hieronder zullen allereerst de belangrijkste resultaten van het onderzoek gerecapituleerd worden aan de hand van de gestelde onderzoeksvragen. Vervolgens zullen we ingaan op de beperkingen van het huidige onderzoek en een slotconclusie geven.

4.2 Beantwoording onderzoeksvragen

4.2.1 *Situatie op de basisvoorwaarden direct voor, bij ontslag uit en zes maanden na detentie*

Situatie op de basisvoorwaarden direct voor detentie en bij ontslag uit detentie

Over de situatie direct voor en direct na detentie hebben we voor de vijf basisvoorwaarden informatie uit DPAN. Daarnaast hebben we ook gegevens uit het SECMBUS-bestand van het CBS kunnen gebruiken om de sociaaleconomische categorie van gedetineerden te kunnen beschrijven. Uit DPAN bleek dat 86-89% van de gedetineerden die zijn uitgestroomd in 2011 en 2012 zowel bij aanvang als bij ontslag uit detentie over een identiteitsbewijs beschikte. Bij aanvang van detentie had ongeveer 80% van de gedetineerden een inkomen, bij ontslag was het de verwachting dat 93% van de ex-gedetineerden over een inkomen kon beschikken. De overgrote meerderheid van de gedetineerden beschikte over huisvesting bij aanvang van detentie (89-91%). Ook was het de verwachting dat bijna alle gedetineerden (93-94%) bij ontslag uit detentie onderdak had. Iets meer dan de helft van de gedetineerden (56-59%) had zowel bij aanvang als bij ontslag uit detentie schulden⁸. Ruim een kwart van de gedetineerden had bij aanvang van detentie een zorgplan bij een zorginstelling. Bij ontslag uit detentie was dit slechts 8%. Hierbij dient wel rekening te worden gehouden dat dit percentage is gebaseerd op de hele groep (ex-)gedetineerden en niet op de groep gedetineerden die ook daadwerkelijk een zorgbehoefte kent. De vraag is in hoeverre deze percentages een juist beeld geven van de problematiek op zorggebied. De verantwoordelijkheid voor zorg tijdens detentie ligt namelijk bij het psycho-medische overleg (PMO) en de vraag is of casemanagers op de hoogte zijn van de behandeling van gedetineerden en de afspraken die met zorginstellingen worden gemaakt voor de te ontvangen zorg na detentie. Als de casemanagers hiervan op de hoogte zijn, is het nog de vraag of deze informatie ook geregistreerd wordt in DPAN, aangezien dit niet het systeem is waarin dergelijke informatie wordt bijgehouden.

De resultaten op basis van de CBS-gegevens lieten zien dat in de maand voor detentie 66-69% van de gedetineerden uit 2011 en 2012 inkomen verkreeg middels arbeid of een uitkering, of een opleiding volgde. In de maand na detentie ligt dit percentage op 66-70%, waarbij het aandeel werkenden en studerende lager ligt en het aandeel uitkeringsontvangers hoger ligt dan bij aanvang van detentie.

De CBS-cijfers laten dus een minder positief beeld zien dan de cijfers uit DPAN wat betreft het hebben van inkomen bij aanvang en bij ontslag uit detentie. Met name bij ontslag uit detentie ligt het aantal ex-gedetineerden met inkomen volgens de CBS-cijfers aanzienlijk lager dan volgens de DPAN-gegevens. De verwachte inkomenssituatie na detentie die geregistreerd wordt in DPAN lijkt dus geen goede indicatie te geven van de daadwerkelijke inkomenssituatie direct na detentie.

Situatie op de basisvoorwaarden zes maanden na detentie

Om de situatie zes maanden na detentie te beschrijven, hebben we alleen gegevens over inkomen beschikbaar via het SECMBUS-bestand van het CBS. Uit dit bestand bleek dat zes maanden na detentie 72-74% van de gedetineerden uit 2011 en 2012 over inkomen beschikte (middels arbeid of uitkering) of een opleiding volgde. Dit lijkt een verbetering ten opzichte van direct na detentie, toen 66-70% van de ex-gedetineerden beschikten over inkomen of een opleiding volgde.

---

⁸ In tegenstelling tot de eerdere metingen van de monitor nazorg is dit exclusief vorderingen bij het CJIB. Vandaar dat het percentage lager is dan in eerdere metingen.

4.2.2 *Verandering in de situatie op de basisvoorwaarden tijdens detentie en in de eerste zes maanden na detentie*

Verandering in de situatie op de basisvoorwaarden tijdens detentie

Om de verandering in de situatie op de basisvoorwaarden gedurende detentie in kaart te brengen hebben we gebruikgemaakt van twee informatiebronnen, namelijk DPAN en het SECMBUS-bestand van het CBS. Uit DPAN bleek dat voor de gedetineerden met uitstroom in 2011 en 2012 die voor detentie beschikten over een identiteitsbewijs, inkomen en huisvesting er weinig lijkt te veranderen in hun situatie tijdens detentie. Hooguit 5% van de gedetineerden verloor zijn of haar identiteitsbewijs, inkomen of huisvesting gedurende detentie. Overigens is het feitelijk kwijt raken van een identiteitsbewijs onwaarschijnlijk. Er zal eerder sprake zijn van een verkeerde registratie bij binnenkomst of dat de geldigheid van een dergelijk document verloopt tijdens detentie (zie ook Noordhuizen & Weijters, 2012). Ook het merendeel van de gedetineerden met schulden voor detentie had deze direct na detentie nog steeds. Zorg daarentegen lijkt een negatieve ontwikkeling door te maken tijdens detentie, ondanks dat slechts een kwart van de gedetineerden een zorgplan had direct voor detentie. Hierbij gaat het wel om alle gedetineerden en niet alleen om de gedetineerden die een zorgbehoefte hebben. Ruim 20% van de gedetineerden uit 2011-2012 behoudt een zorgplan gedurende detentie. Dat 80% dit verliest, is waarschijnlijk omdat tijdens de detentie zorgtrajecten worden afgebroken. Bij uitstroom moeten dergelijke trajecten weer opnieuw opgestart worden, wat mogelijk pas kan plaatsvinden na de daadwerkelijke vrijlating. Daarnaast is het de vraag hoe goed casemanagers op de hoogte worden gehouden van de plannen die tijdens detentie gemaakt worden op zorggebied.

Het verkrijgen van een identiteitsbewijs, inkomen en huisvesting tijdens detentie voor diegenen die hier voor detentie nog niet over beschikten, verschilt erg volgens de cijfers uit DPAN. Tussen de 24 en 27% van de gedetineerden heeft een identiteitsbewijs verkregen gedurende detentie. Van zo'n 70% van de gedetineerden zonder inkomen bij aanvang van detentie wordt verwacht dat ze een inkomen verkrijgen gedurende detentie. Ongeveer 55% lijkt gedurende detentie huisvesting te verkrijgen. Van de gedetineerden die bij aanvang van detentie geen schulden had, blijkt 24% in 2011 en 28% in 2012 wel schulden te hebben bij ontslag uit detentie. Het zou kunnen dat deze schulden daadwerkelijk zijn opgebouwd gedurende detentie, maar het is ook mogelijk dat bij aanvang van detentie nog niet duidelijk was dat er schulden waren en dat dit pas tijdens de detentie in kaart is gebracht. Voor 3% van de gedetineerden is een zorgplan opgestart aan het einde van detentie. Dit lage percentage komt ook doordat dit deels is gebaseerd op gedetineerden die geen behoefte aan een zorgplan hebben. De vraag blijft dan ook hoe groot de groep is voor wie het wenselijk was geweest om een zorgplan op te starten tijdens detentie. Ook hier geldt weer dat casemanagers niet altijd op de hoogte worden gehouden of en wat er geregeld wordt op zorggebied voor gedetineerden die hier behoefte aan hebben.

De resultaten op inkomensgebied op basis van CBS-cijfers lieten zien dat 60-62% van de ex-gedetineerden uit het 2011-2012 cohort die in de maand voor detentie werk hadden of een opleiding volgde dat in de maand na detentie ook nog had of deed. Van de bijna 40% die zijn werk of opleiding had verloren, had ongeveer de helft na detentie een uitkering en de andere helft zat zonder werk, opleiding of uitkering. Ruim 11% van de ex-gedetineerden die in de maand voor detentie een uitkering ontving, had na detentie geen werk, opleiding of uitkering. Bij de ex-gedetineerden die in de maand voor detentie zonder werk, uitkering en opleiding zaten bevond 67-71% zich na detentie in dezelfde situatie, terwijl 23-24% een uitkering had verkregen en 7-9% werk of een studie.

De CBS-cijfers laten dus een wat minder positief beeld zien dan de cijfers uit DPAN voor wat betreft het behouden en verkrijgen van inkomen. Met name het verkrijgen van inkomen ligt volgens de CBS-cijfers beduidend lager dan volgens de gegevens uit DPAN. Dit heeft weer te maken met het feit dat in DPAN de verwachte inkomensituatie wordt geregistreerd. Deze komt niet overeen met de inkomenssituatie uit officiële registraties.

Verandering in de situatie op de basisvoorwaarden in de eerste zes maanden na detentie

Voor de verandering in de situatie op de basisvoorwaarden zes maanden na detentie baseerden we ons op gegevens uit het SECMBUS-bestand van het CBS. De resultaten op basis van dit bestand lieten zien dat het behouden van inkomen beter gaat dan het verkrijgen hiervan. De meerderheid (71-72%) van de ex-gedetineerden behield werk of een opleiding in de eerste zes maanden na detentie. Van de ex-gedetineerden die in de maand na detentie een uitkering ontving, behield 84-88% deze in de eerste zes maanden na detentie, terwijl 5-6% werk verkreeg of een opleiding ging volgen. Echter, 7-10% kwam zonder werk, opleiding en uitkering te zitten zes maanden na detentie. Bij de ex-gedetineerden die in de maand na detentie zonder werk, uitkering en opleiding zaten had 17-23% een uitkering verkregen zes maanden na detentie en 13% werk of een studie. Zo'n 64-70% van deze gedetineerden bleef dus zonder werk, opleiding en uitkering.

4.3 Beperkingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden

In dit rapport hebben we gebruikgemaakt van gegevens uit een vernieuwde versie van DPAN die in december 2010 in gebruik is genomen. Wanneer we de resultaten uit deze versie vergelijken met de resultaten uit de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden (2008-2010) zien we dat er behoorlijke verschillen bestaan. Deze verschillen hangen samen met de overgang naar een nieuwe versie van DPAN die in december 2010 in gebruik is genomen. De huidige resultaten kunnen hierdoor niet zonder meer vergeleken worden met de resultaten uit de eerdere metingen van de monitor nazorg. In toekomstige metingen zal weer vergeleken kunnen worden met deze vierde meting, maar niet verder terug.

De resultaten uit het nieuwe DPAN laten met name op inkomens- en huisvestingsgebied een gunstiger beeld zien van de situatie van gedetineerden dan uit de oude metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden bleek. Dit is toe te schrijven aan de verandering van registratie van de situatie aan het einde van detentie. In het nieuwe DPAN wordt namelijk geregistreerd wat de *verwachte* situatie op inkomens- en huisvestingsgebied is aan het einde van detentie. In het oude DPAN werd nog een inschatting gemaakt van de daadwerkelijke situatie. Het gunstigere beeld dat we vinden is dus geen daadwerkelijke verbetering van de situatie van gedetineerden, maar van een registratie-effect. Dit blijkt ook uit de CBS-cijfers die we in dit onderzoek hebben gebruikt om de inkomenssituatie van (ex-)gedetineerden te beschrijven. De cijfers van het CBS laten een minder positief beeld zien dan de cijfers uit DPAN wat betreft het hebben van inkomen bij aanvang en bij ontslag uit detentie. Met name bij ontslag uit detentie ligt het aantal ex-gedetineerden met inkomen volgens de CBS-gegevens aanzienlijk lager dan volgens de DPAN-gegevens. Deze bevindingen laten dus zien dat de cijfers verkregen uit het vernieuwde DPAN geen goede inschatting geven van de daadwerkelijke situatie aan het einde van detentie op inkomens- en huisvestingsgebied. Vooral omdat we ook zien dat de inkomenscijfers van het CBS meer overeen komen met de resultaten uit het oude DPAN dan met de resultaten uit het nieuwe DPAN.

Daarnaast kent DPAN nog een aantal beperkingen. Zo kent DPAN twee beperkingen die de generaliseerbaarheid van de resultaten raken. DPAN is om te beginnen niet altijd even goed gevuld. In de methodesectie laten we zien dat bij een behoorlijk deel van de onderzoeksgroep geen DPAN dossier gevonden kon worden of dat het DPAN dossier leeg was. Hierdoor blijft de leefsituatie aan het begin en het einde van detentie van een grote groep gedetineerden onbekend. Met name gedetineerden die zijn geboren in een ander westers land dan Nederland en die tussen de twee weken en een maand vastzaten in detentie zijn hierbij oververtegenwoordigd. Daarnaast is een beperking van DPAN dat er geen DPAN-document wordt ingevuld voor personen met een detentie korter dan twee weken. Hierdoor blijven ook deze gedetineerden buiten beeld, terwijl zij wel onderdeel vormen van de doelgroep van het nazorgbeleid. Concluderend, dienen de resultaten op basis van DPAN dan ook met voorzichtigheid te worden geïnterpreteerd en gegeneraliseerd.

Naast de beperkingen van DPAN, blijft ook de beperkte informatie betreffende de situatie zes maanden na detentie een punt van aandacht. In eerdere metingen hadden we slechts van maximaal acht gemeenten informatie beschikbaar. Bij het huidige onderzoek is dit door overmacht slechts één gemeente, maar er is ook geen sprake dat er steeds meer gemeenten informatie op de vijf basisvoorwaarden zes maanden na detentie gaan bijhouden. Het lijkt erop dat het gebruik maken van gegevens van gemeenten niet leidt tot een valide beeld van de situatie van ex-gedetineerden zes maanden na detentie. Een alternatief is om andere bronnen te gebruiken om de situatie zes maanden na detentie te beschrijven. In dit onderzoek is dit gedaan voor één van de vijf basisvoorwaarden, namelijk de situatie op inkomensgebied. Hiervoor is gebruikgemaakt van de sociaaleconomische categorie waartoe ex-gedetineerden worden gerekend. Met behulp van het SECMBUS-bestand van het CBS is dit leefgebied voor nagenoeg de gehele onderzoeksgroep in kaart gebracht. Het is aan te bevelen om voor de komende meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden na te gaan of het CBS ook de beschikking heeft over data over de andere gebieden die centraal staan in het re-integratiebeleid. Voor de eerste meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden in 2009 is dit nagegaan, maar op dat moment waren er nog geen databronnen beschikbaar. Mogelijk is dit door de toename van beschikbare data nu wel het geval.

Een laatste punt van aandacht in dit onderzoek is het beschrijven van de zorgbehoefte van (ex-)gedetineerden voor en na detentie. De doelstelling van het re-integratiebeleid wat betreft zorg is om zorgbehoeften vast te stellen en (indien van toepassing) het zorgen van een goede indicatie en het realiseren of continueren van zorg.⁹ Echter, over de mogelijke zorgbehoefte van (ex-)gedetineerden wordt geen informatie bijgehouden. We maken in dit onderzoek nu gebruik van informatie uit DPAN over of er een zorgplan is opgesteld tussen een zorginstelling en een gedetineerde. De vraag is echter of dit altijd bekend is bij casemanagers die de informatie over gedetineerden in DPAN registreren. Er worden namelijk verschillende systemen in detentie gebruikt om gegevens op zorggebied in bij te houden. Aangezien casemanagers niet leidend zijn wat betreft het zorgaanbod aan gedetineerden, is het de vraag of DPAN de juiste bron is om gegevens over zorg uit te halen. Wat hierbij wel geconstateerd kan worden, is dat DPAN, dat primair een instrument is om informatie uit te wisselen tussen PI's en gemeenten over de problematiek van gedetineerden wat betreft de vijf basisvoorwaarden van re-integratie, de problematiek op zorggebied niet goed in beeld brengt en dat de gemeentelijk coördinator nazorg op deze wijze dus niet volledig geïnformeerd wordt over de zorgproblematiek van terugkerende gedetineerden.

---

⁹ Zoals het verwoord staat in de handreiking bij het convenant re-integratie van het ministerie van Veiligheid en Justitie en de VNG.

4.4 Tot slot

Zoals ook uit de eerdere metingen van de monitor nazorg ex-gedetineerden blijkt, kennen gedetineerden behoorlijke problemen op het gebied van inkomen, huisvesting, schulden en zorg op het moment dat zij in detentie komen. Met het re-integratiebeleid dat het ministerie van Veiligheid en Justitie in samenwerking met gemeenten en ketenpartners uitvoert, beoogt men gedetineerden tijdens detentie reeds in staat te stellen te werken aan een zo goed mogelijke terugkeer in de samenleving. Met de monitor nazorg beogen we de doelen van het re-integratiebeleid in kaart te brengen door de situatie van (ex-)gedetineerden op het gebied van identiteitsbewijs, inkomen, huisvesting, schulden en zorg in kaart te brengen. Net zoals bij de eerdere metingen hebben we hiervoor voornamelijk gebruikgemaakt van informatie uit DPAN. Echter, het blijkt dat door de veranderingen die zijn doorgevoerd in DPAN geen goed beeld meer geschetst kan worden van de problematiek op inkomens- en huisvestingsgebied direct na detentie van ex-gedetineerden. Op inkomensgebied hebben we in deze meting van de monitor nazorg voor het eerst gebruikgemaakt van gegevens van het CBS. De CBS-gegevens lieten een beeld zien wat meer in de lijn lag van de resultaten uit de eerdere metingen van de monitor nazorg. Het is daarom aan te bevelen om voor de volgende meting van de monitor nazorg na te gaan of ook op de andere gebieden die onderzocht worden in de monitor nazorg ex-gedetineerden, i.c. identiteitsbewijs, huisvesting, schulden en zorg, gegevens bij het CBS of via andere bronnen beschikbaar zijn. Dit is eerder uitgezocht bij de eerste meting van de monitor. Toentertijd waren deze gegevens nog niet beschikbaar. Deze benadering verdient aanbeveling boven het verzamelen van gegevens bij gemeenten, aangezien de ervaring in de monitor nazorg ons heeft geleerd dat maar weinig gemeenten informatie op de verschillende gebieden van het re-integratiebeleid bijhouden over de ex-gedetineerden uit de eigen gemeente. Het kost weliswaar behoorlijk wat tijd om een dergelijke registratie bij te houden, maar daarmee verkrijgt men wel een beeld van hoe het de ex-gedetineerden na detentie vergaat en kan men nagaan wat de inspanningen die men voor deze groep aan de dag legt uiteindelijk opleveren.

Summary

Fourth measurement of the monitor of aftercare for former prisoners

To reduce high recidivism rates among former prisoners, reintegration-related issues of prisoners are tackled before their release during imprisonment. By facilitating cooperation between prison services, municipalities, and other co-operating partners, the Ministry of Security and Justice (*Ministerie van Veiligheid en Justitie; MVenJ*) tries to properly prepare prisoners for their return to society. The MVenJ and the Association of Netherlands Municipalities (*Vereniging van Nederlandse Gemeenten; VNG*) composed a manifest containing the aims and methodology of the reintegration policy.

For an optimal reintegration five basic conditions need to be met: obtaining a valid identity card, acquirement of income and housing, an inventory of outstanding debts and strategies how to deal with those debts, adequate physical and psychological care. The Monitor of Aftercare for Former Prisoners describes the situation of former prisoners with regard to these basic conditions immediately prior to imprisonment, immediately after release from imprisonment, and six months after release. The current report concerns the fourth measurement of the monitor, and focuses on detainees who were released from prison in the second semester of 2011 and 2012, and addresses the following research questions:

- 1a What are the problems of former prisoners released from prison in the second semester of 2011 and 2012 regarding the five basic conditions of reintegration (identity card, income, housing, debts, and care) immediately prior to imprisonment and immediately after release from imprisonment?
- 1b What are the problems of former prisoners released from prison in the second semester of 2011 and 2012 regarding work and income six months after release from imprisonment?
- 2a To what extent do the problems of former prisoners released from prison in the second semester of 2011 and 2012 regarding the five basic conditions of reintegration (identity card, income, housing, debts, and care) change during imprisonment?
- 2b To what extent do the problems of former prisoners released from prison in the second semester of 2011 and 2012 regarding work and income change during the first six months after imprisonment?

Methods

As in the previous measurements, only prisoners who were detained for at least two weeks were included. This group constitutes approximately three-quarters of all detainees released in the second semester of 2011 and 2012. Data on reintegration-related issues prior and during imprisonment were obtained from DPAN, a registration system used in penitentiary institutions. In the previous reports of the Monitor of Aftercare for Former Prisoners data were obtained from multiple municipalities to describe the situation six months after release. The current measurement was limited to one municipality on this matter beyond our control. Henceforth, no representative results were available for former prisoner's situation six months after release, with the exception of income-related issues, which were alternatively ob-

tained from Statistics Netherlands (CBS). Furthermore, another significant change occurred in the source (DPAN) from which data were normally obtained. A newer version of DPAN was launched in December 2010, and due to its discrepancy with older versions, the current results cannot be compared with the previous results from earlier years. Also, due to registration errors the amount of missing data is considerable (e.g., the release data was inaccurate). Lastly, for all participants prior to and during imprisonment, and six months after release socio-economic indicators were obtained from CBS.

Results

Situation immediately before and after imprisonment

- Approximately 85% of former prisoners are in possession of a valid identity card immediately before and after imprisonment.
- Between 80% and 90% of former prisoners have an income and/or housing immediately before imprisonment. Case managers expect that 90-95% of former prisoners have income and/or housing immediately after imprisonment.
- Most former prisoners who have an income immediately before imprisonment, and an expected income immediately after imprisonment, receive income from labor or welfare benefits. Less common sources of income are disability benefits, student loans, or other types of benefits.
- Former prisoners who have housing immediately before imprisonment typically live in a rented house or with family. The same goes for the expected housing situation immediately after imprisonment.
- The percentage of prisoners with debts immediately before and after imprisonment is about 57% (not counting claims made by the CJIB). Between 14-18% of former prisoners with debts immediately before imprisonment no longer had them after release.
- Approximately one quarter of all prisoners had a care plan immediately before imprisonment. Contrastingly, immediately after imprisonment only 8% of former prisoners had a care plan. These percentages refer to all prisoners, not only to those who are in actual need for care.
- The data derived from the CBS showed that approximately two-thirds of former prisoners received an income or benefits, or had received education one month prior to imprisonment. One month after imprisonment this was the case for 66-70% of former prisoners, taking into account that the relative number of former prisoners with work or following an education is lower, and the relative number of former prisoners receiving benefits is higher than one month before imprisonment.

Changes in the basic conditions during imprisonment

- Most former prisoners keep their identity card during imprisonment.
- It is expected that virtually all former prisoners maintain an income and housing during imprisonment.
- The majority of former prisoners with debts immediately before imprisonment still have debts immediately after imprisonment.
- Approximately one quarter of prisoners without an identity card immediately before imprisonment obtain one during imprisonment. It is expected that about 70% of prisoners without an income immediately before imprisonment obtain income during imprisonment, and that approximately 55% of prisoners without housing before imprisonment obtain such during imprisonment.

- In 2011 one quarter of former prisoners *without* debts immediately before imprisonment have debts immediately after imprisonment. In 2012 this percentage is 28%.
- Care seems to develop in a negative way during imprisonment. About 80% of former prisoners who had a care plan immediately before imprisonment lose this care plan during imprisonment. Of former prisoners who did not have a care plan immediately before imprisonment 3% had one booted up directly after release. The question is whether these percentages give an accurate picture of the problems in care. The responsibility for care during detention is namely with the psycho-medical consultation (PMO), and the question is whether case managers are informed of the treatment of prisoners and the agreements made with care institutions to receive care after detention. In addition, it is questionable whether this is also recorded in DPAN, as this is not the system in which such information is kept by default.
- Of prisoners who worked or attended education one month before imprisonment 60-62% did so too in the month following release.
- About 3% of prisoners who received benefits one month before imprisonment had work or attended education one month after imprisonment.
- Contrastingly, 11% of the prisoners who received benefits one month before imprisonment did not have work, did not attend education, and did not receive benefits one month after imprisonment.
- Approximately 67-71% of prisoners who did not have a job, nor attended education, or received benefits a month before imprisonment were in the same situation a month after imprisonment, while 23-24% of this group received benefits a month after imprisonment, and 7-9% had a job or attended education.

Situation six months after imprisonment

- Of prisoners 72-72% received income (through labor or benefits) or attended education six months after imprisonment.

Changes in the basic conditions during the first six months after imprisonment

- Maintaining an income during imprisonment appears easier than obtaining income in the six months after imprisonment, and the majority of former prisoners (71-72%) kept their work or education in the first six months after imprisonment.
- Of the former prisoners who received benefits one month after imprisonment, 84-88% maintained benefits in the first six months after imprisonment, whereas 5-6% obtained work or started an education, and 7-10% got into the situation that they did not have work, education, or benefits.
- Among former prisoners who did not have work, received no benefits, and did not attend education one month after imprisonment, 17-23% received benefits six months after imprisonment, and 13% had a job or attended school. The other 64-70% stayed did not obtain a job, started an education, or benefits.

Limitations

Due to the new version of DPAN, the current results are incomparable with previous measurements of the monitor. For instance, currently the *expected* income and housing situations of former prisoners immediately after released is measured, instead of the actual situation which was assessed in older version of DPAN. Thus, inaccurate assessments of (non-)issues after release are possible. When comparing the DPAN results with similar data from CBS, the latter provides a less positive out-

look on the income situation of former prisoners after release. The CBS results *are* more in line with the results of previous measurements. Further steps should be to investigate whether the CBS has data available on other reintegration-related issues besides income, and if so, whether this data can be used.

Other limitations are the considerable amount of missing data; many DPAN-files are missing in its entirety, or are empty. Furthermore, limited information was available from municipalities on the situation six months after release.

A point of attention is how to describe the needs for care of (former) prisoners before and after detention. We are in this study using information from DPAN. Information about the needs for care of prisoners is missing from this source; therefore we use information about whether a care plan is drawn up between care institutions and prisoners. As case managers are not leading in terms of care to prisoners, the question is whether they are properly informed, and, if so, whether they then record this information in DPAN. DPAN therefore does not seem the right source to use in describing the problems in care. From this it can be concluded that DPAN, which is primarily a tool for information exchange between PI's and municipalities on the problems of prisoners with regard to the five basic conditions of reintegration, does not properly address the problems in care and that the municipal coordinator after-care thus is not being fully informed of the care problems of returning prisoners.

Conclusion

In line with the results of previous measurements, we found that prisoners have considerable problems regarding income, housing, debts, and care when they go to prison. Due to changes in the way information is registered in DPAN, no complete or trustworthy sketch can be provided of the issues former prisoners have immediately after release. For future measurements, we recommend to explore whether the CBS has, besides data on employment and income, data available concerning the other basic conditions (i.e., identity card, housing, debts, and physical or psychological healthcare). This approach is preferable over gathering data from municipalities, as municipalities usually do not register reintegration-related issues of newly arriving former prisoners.

Literatuur

- Dirkzwager, A.J.E., Nieuwbeerta, P., & Fiselier, J.P.S. (2009). Onbedoelde gevolgen van vrijheidsstraffen: Een literatuurstudie. *Tijdschrift voor Criminologie*, 51(1), 21-41.
- Kuppens, J., & Ferwerda, H. (2008). *Van binnen naar buiten- Een behoefteonderzoek naar aard en omvang van nazorg gedetineerden*. Arnhem: Bureau Beke.
- Linckens, P., & De Looff, J. (2013). *Gevangeniswezen in getal 2008-2012*. Den Haag: Dienst Justitiële Inrichtingen.
- More, P.A., & Weijters, G. (2011). *Tweede meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden*. Den Haag: WODC. Cahier 2011-3.
- Noordhuizen, S., & Weijters, G. (2012). *Derde meting van de monitor nazorg ex-gedetineerden*. Den Haag: WODC. Cahier 2012-13.
- Wartna, B.S.J., Tollenaar, N., Blom, M., Verweij, S., Alberda, D.L., & Essers, A.A.M. (2012). *Recidivebericht 2012: Landelijke cijfers met betrekking tot de strafrechtelijke recidive van justitiabelen uit de periode 2002-2009*. Den Haag: WODC. Factsheet 2012-6.
- Weijters, G., & More, P.A. (2010). *De monitor nazorg ex-gedetineerden: Ontwikkeling en eerste resultaten*. Den Haag: WODC. Cahier 2010-4.

Bijlage 1 Samenstelling begeleidingscommissie

Voorzitter

Dhr. prof. dr. mr. L.M. Moerings   Hoogleraar Penologie, Faculteit
Rechtsgeleerdheid, Universiteit Leiden

Leden

Mw. drs. A.C. Buisman-de Wit   Senior beleidsmedewerker Sanctie en Reclasse-
ringsbeleid, Directie Sanctietoepassing en Jeugd
(DSJ), Ministerie van Veiligheid en Justitie

Mw. drs. J. Day   Projectmanager re-integratie (ex-)gedetineerden,
Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI), Ministerie van
Veiligheid en Justitie

Mw. dr. A.J.E. Dirkzwager   Senior-onderzoeker, Nederlands Studiecentrum
Criminaliteit en Rechtshandhaving (NSCR)

Dhr. drs. I. Kloppenburg   Beleidsmedewerker Wmo, Vereniging van Neder-
landse Gemeenten (VNG)

Bijlage 2 Vragenlijsten oude en nieuwe DPAN

Vragenlijst 'oude' DPAN

SM=screeningsmoment
OM=overdrachtsmoment

DOCUMENT NAZORG

Document MMD t.b.v. aansluiting nazorg gedetineerden

SM/OM

1. Dit document wordt u ter informatie toegezonden
2. Wij vragen u om uw medewerking te verlenen aan het oplossen van één of meer knelpunten (zie de samenvatting op het voorblad en in het vervolformulier. Ondergetekende neemt telefonisch/per mail contact met u op.

VOORBLAD

SM/OM

a. Persoonsgegevens klein

Heeft betrokkene een geldige verblijfstitel?

1. ja
2. nee
3. onbekend

b. Einddatum detentie

1. bekend, te weten: .....
2. onbekend

c. Gemeente van herkomst: .....

Op welk adres ingeschreven: .....

OM

d. Gemeente van vestiging na afloop detentie: .....

Op welk adres ingeschreven: .....

SM/OM

e.

Doelgroepen	
Is gedetineerde bekend als veelpleger?	Behoort gedetineerde tot de MO doelgroep?
1. Ja	1. Ja
2. Nee	2. Nee
3. Onbekend	3. Onbekend

f.

ISD	
Wordt er een ISD maatregel gevorderd?	OM Is er een ISD maatregel opgelegd en ten uitvoer gelegd?
1. Ja	1. Ja
2. Nee	2. Nee
3. Onbekend	3. Onbekend

SM/OM

g.

Zijn er problemen op één van de volgende onderdelen?			
ID-bewijs	Huisvesting/onderdak	Inkomen / werk	Zorg
1. Ja	1. Ja	1. Ja	1. Ja
2. Nee	2. Nee	2. Nee	2. Nee
3. Onbekend	3. Onbekend	3. Onbekend	3. Onbekend

SM/OM

h.

Aanvullende persoonsgegevens

Wat is de burgerlijke staat van betrokkene?

1. Gehuwd
2. Samenwonend
3. Alleenstaand
4. Anders

Is betrokkene verantwoordelijk voor minderjarige kinderen?

1. Ja, te weten hoeveel .....
2. Nee
3. Anders

Heeft betrokkene de verantwoordelijkheid over minderjarige kind(eren)?

1. Nee
2. Ja ->
aantal kinderen .....
De zorg ..... of financiële zorg .....

Welke acties moeten er ondernomen worden t.a.v. de opvang en zorg voor kinderen?

Actie gedetineerde: .....
Actie MMD-er: .....
Actie gemeente: .....
Acties anderen, te weten: .....

(2)

IDENTITEITSPAPIEREN

SM/OM

a. Heeft betrokkene de Nederlandse nationaliteit?

1. Ja
2. Nee - >
  - 2a. Andere nationaliteit maar wel verblijfstitel, nationaliteit .....
  - 2b. Onbekend

SM/OM

b. Beschikt betrokkene over een geldig identiteitsbewijs?

1. Ja ->
Soort identiteitsbewijs: .....
Nummer identiteitsbewijs: .....
Waar is het identiteitsbewijs?

1. In de inrichting (fouillering)
  2. Buiten de inrichting, te weten: .....
2. Nee ->
- Reden ontbreken identiteitsbewijs: .....
- Is al aangifte van vermissing gedaan?
1. Ja
  2. Nee

OM

- 2a. Nee ->
- Wat is de reden dat het niet is gelukt om tijdens de detentieperiode een geldig identiteitsbewijs te regelen?
1. Wilde zelf niet meewerken
  2. Strafduur te kort om iets te regelen
  3. Geen medewerking gemeente
  4. Geen medewerking politie
  5. Anders, te weten: .....

SM/OM

Welke acties dienen er te worden ondernomen zodat de betrokkene over een ID-bewijs kan beschikken?

Actie gedetineerde: .....

Actie MMD-er: .....

Actie gemeente: .....

Acties anderen, te weten: .....

(3)

INKOMEN

SM/OM

- a. Wat was de belangrijkste bron van inkomsten voor detentie?
1. Bijstandsuitkering bij gemeente .....
  - Uitkerende instantie .....
  - Naam contactpersoon (indien bekend) .....
  2. WIA/WAJONG uitkering .....
  - Welk UWV kantoor is uitkerende instantie .....
  - Naam contactpersoon (indien bekend) .....
  3. Inkomen uit arbeid
  4. Geen regulier inkomen
  5. Anders - > te weten: .....

OM

- b. Beschikt betrokkene direct aansluitend op detentie over een wettige vorm van inkomen?
1. Ja, te weten:
    1. Bijstandsuitkering bij gemeente .....
    - Uitkerende instantie .....
    - Naam contactpersoon (indien bekend) .....
    2. WIA/WAJONG uitkering .....
    - Welk UWV kantoor is uitkerende instantie.....
    - Naam contactpersoon (indien bekend) .....
    3. Inkomen uit arbeid

- 4. Geen regulier inkomen
- 5. Anders - > te weten: .....
- 2. Nee
  - Wat is de reden dat betrokken niet over een wettige vorm van inkomen kan beschikken direct aansluitend aan detentie?
  - 1. Wilde zelf niet meewerken
  - 2. Strafduur te kort om iets te regelen
  - 3. Geen medewerking gemeente
  - 4. Geen medewerking politie
  - 5. Anders, te weten: .....
- 3. Onbekend

SM/OM

- c. Beschikt de gedetineerde over een bank- of giro rekening?
  - 1. Ja, - > rekeningnummer (indien bekend): .....
  - 2. Nee
  - Anders

SM/OM

Welke acties kunnen er worden ondernomen zodat de betrokkene direct aansluitend op de detentieperiode over een wettige vorm van inkomen kan beschikken?

Actie gedetineerde: .....

Actie MMD-er: .....

Actie gemeente: .....

Acties anderen, te weten: .....

SM/OM

- d. Heeft betrokkene schulden (inclusief CJIB-vorderingen) ?
  - 1 Ja -> Schatting totaal bedrag aan schulden .....
  - 2 Nee

SM/OM

- e. Zijn er CJIB vorderingen?
  - 1. Ja -> Schatting totaal bedrag aan CJIB vorderingen .....
  - 2. Nee

SM/OM

- d. Zijn er andere schuldeisers:
  - 1. Ja , te weten: .....
  - 2. Nee

SM/OM

- e. Zit betrokkene in een schuldhulpverleningstraject?
  - 1. Ja, -> bij welke instelling? .....
  - 2. Nee

OM

- f. Zijn er afspraken gemaakt t.a.v. afbetaling van schulden na de detentieperiode?
  - 1 Ja -> welke? .....
  - 2 Nee

(4)

HUISVESTING

SM/OM

a. Wat was de huisvestingssituatie voor de detentie?

1. Huurwoning
2. Eigen woning
3. Kamer bij particulier: .....
4. Inwonend bij familie
5. Inwonend bij vrienden/kennissen
6. In maatschappelijke opvang (welke instelling): .....
7. Dakloos met briefadres
8. Dakloos zonder briefadres
9. Anders, te weten .....

SM/OM

b. Staat betrokkene ingeschreven als woningzoekende?

1. Ja, - > in gemeente: .....
2. Nee

OM

c. Staat betrokkene bij ontslag uit detentie ingeschreven in de Gemeentelijke Basisadministratie (controleer in VIP)?

1. Ja ->, adres en woonplaats: .....
2. Nee
3. Onbekend

OM

d. Wat is de huisvesting/onderdak situatie na detentie?

1. Huurwoning
2. Eigen woning
3. Kamer bij particulier: .....
4. Inwonend bij familie
5. Inwonend bij vrienden/kennissen
6. In maatschappelijke opvang (welke instelling): .....
7. Dakloos met briefadres
8. Dakloos zonder briefadres
9. Anders, te weten .....

OM

e. Als betrokken aansluitend op detentie niet over onderdak kan beschikken, wat is dan daarvan de reden?

1. Wilde zelf niet meewerken
2. Strafduur te kort om iets te regelen
3. Geen medewerking gemeente
4. Geen medewerking politie
5. Anders, te weten: .....

SM/ OM

Welke acties kunnen er worden ondernomen zodat betrokkene over huisvesting/onderdak beschikt direct aansluitend op detentie?

Actie gedetineerde: .....

Actie MMD-er: .....

Actie gemeente: .....

Acties anderen, te weten: .....

(5)

ZORG

SM/ OM

a. Was er voor detentie contact met een zorginstelling?

1. Nee

2. Ja

(a) - > Wat was de aard van de zorg?

1. Psychiatrische zorg, bij instelling: .....
te ..... contactpersoon/tel.nr. ....

2. Verslavingszorg, bij instelling: .....
te ..... contactpersoon/tel.nr. ....

3. Medische zorg, bij instelling of arts: .....
te ..... contactpersoon/tel.nr. ....

4. Bij meerder instellingen, te weten: .....

SM/ OM

(b) -> Zijn er bijzonder afspraken in het kader van een zorgtraject?

1. Ja, te weten: .....

2. Nee

OM

(c)-- > Is dit zorgcontact gecontinueerd tijdens detentie?

1. Ja

2. Nee

3. Onbekend

SM/ OM

b. Is er een zorgvraag tijdens de detentie?

1. Ja, te weten .....

2. Nee

3. Onbekend

SM/ OM

c. Doorverwijzing naar het Psycho Medisch Overleg (PMO)?

1. Ja

2. Nee

SM/ OM

d. Zijn er afspraken gemaakt met een zorginstelling over zorgcontact na de detentie?

1. Nee

2. Ja, te weten met

1. Psychiatrische zorg, bij instelling: .....
te .....contactpersoon/tel.nr. ....

2. Verslavingszorg, bij instelling: .....
te .....contactpersoon/tel.nr. ....
3. Medische zorg, bij instelling of arts: .....
te .....contactpersoon/tel.nr. ....
4. Bij meerder instellingen, te weten: .....

OM

- e. Is er tijdens detentie een (voorlopig) zorgplan opgesteld?
1. Nee
  2. Ja, - > Is dit overgedragen naar een zorginstelling?
    1. Nee
    2. Ja

SM/ OM

- f. Had betrokkene voor detentie een huisarts?
1. Ja
  2. Nee

OM

- g. Heeft betrokkene na detentie een huisarts?
1. Ja
  2. Nee

SM/ OM

- h. Had betrokkene voor detentie een zorgverzekering?
1. Ja, bij .....
  2. Nee

SM/ OM

- i. Is de zorgverzekering tijdens de detentieperiode opgeschort?
1. Ja
  2. Nee

OM

- j. Is de zorgverzekering opnieuw geactiveerd direct aansluitend op de detentieperiode?
1. Ja, bij .....
  2. Nee

Moeten er op het gebied van zorg acties worden ondernomen?

Actie gedetineerde: .....

Actie MMD-er: .....

Actie gemeente: .....

Acties anderen, te weten: .....

(6)

RECLASSERINGSCONTACT

SM/ OM

- a. Is er contact met een reclasseringsinstelling?
(Check evt. bij het arrondissementssecretariaat reclassering
(AS)/cliëntvolgsysteem 3RO)

1. Ja, instelling en contactpersoon: .....
2. Nee
3. Onbekend

SM/ OM

- b. Heeft de gedetineerde Vroeghulpbezoek gehad?
1. Ja, instelling en contactpersoon .....
  2. Nee
  3. Onbekend

SM/ OM

- c. Zijn bijzondere afspraken n.a.v. een Vroeghulpbezoek?
1. Ja, te weten: .....
  2. Nee
  3. Onbekend

SM/ OM

- d. Is er een (aanvraag)voorlichtingsrapportage ?
1. Ja
  2. Nee
  3. Onbekend

OM

- e. Zijn er afspraken met de reclassering t.a.v. begeleiding na de detentie?
(Check evt. bij het arrondissementssecretariaat reclassering
(AS)/cliëntvolgsysteem 3RO)
1. Ja, - > - instelling en contactpersoon: .....
- welke afspraken zijn gemaakt: .....
  2. Nee
  3. Onbekend

OM

- f. Is er sprake van een justitieel kader (Penitentiair Programmana, extramurale fase ISD, schorsing met bijzondere voorwaarden, voorwaardelijk vonnis met bijzondere voorwaarden) na afloop van de detentie?
1. Ja, te weten: .....
  2. Nee
  3. Onbekend

OM

- g. Heeft betrokkene tijdens detentie programma-activiteiten gericht op reïntegratie afgerond?
1. Ja, weten: .....
  2. Nee
  3. Onbekend

SM/ OM

(7)

OVERIGE BIJZONDERHEDEN

Bijzonderheden:

Medewerker Maatschappelijke Dienstverlening

Naam: .....
Penitentiare Inrichting: .....
Locatie: .....
Telefoonnummer: .....
E-mail adres: .....
Datum: .....

(8)

MANAGEMENTINFORMATIE

SM

- a. Wordt deze informatie overgedragen aan een gemeente?
  1. Ja
  2. Nee

- b. Op welke wijze wordt de informatie overgedragen?
  1. DPAN
  2. E-mail
  3. N.v.t

- c. Had betrokkene een geldig ID-bewijs?
  1. Ja
  2. Nee

- d. Had betrokkene een vorm van inkomen voor detentie?
  1. Ja
  2. Nee

- e. Had betrokkene een vorm van huisvesting/onderdak voor detentie?
  1. Ja
  2. Nee

- f. Was betrokkene in een zorginstelling bekend voor detentie?
  1. Ja
  2. Nee

OM

- a. Had betrokkene een geldig ID-bewijs?
  1. Ja
  2. Nee

- b. Had betrokkene een vorm van inkomen op de dag van ontslag?
  1. Ja
  2. Nee

- c. Had betrokkene een vorm van huisvesting/onderdak op de dag van ontslag?
  1. Ja
  2. Nee

d. Is er een voorlopig zorgplan?

1. Ja
2. Nee

e. Is gedetineerde een vreemdeling of is gedetineerde niet gescreend?

1. Ja
2. Nee

Vragenlijst 'nieuwe' DPAN

BASIS DOCUMENT NAZORG

DETENTIEGEGEVENS

TABBLAD 1

Naam .....

Voornamen (voluit) .....

Tussenvoegsel .....

Geboortedatum .....

Nationaliteit .....

BSN nummer .....

BVV nummer .....

GBA adres zoals bekend bij DJI

Straatnaam .....

Postcode .....

Plaats .....

Gemeente van herkomst ..... keuzemenu gemeenten

Gemeente van hervestiging ..... keuzemenu gemeenten

Huidige insluitingstitel .....0 Preventief 0 afgestraft

Begindatum detentie dag / maand/ jaar (ivs datum TULP)

Einddatum detentie dag / maand/ jaar

Naam huidige PI van verblijf .....

Plaats huidige PI .....

Naam vorige PI .....

1. Wijkt het GBA adres dat bekend is bij de gemeente af van het GBA adres dat bekend is bij DJI (GB)
 Ja
Afwijkend adres .....
- Nee
2. Wordt er een ISD maatregel gevorderd?
 Ja
 Nee
 Onbekend
3. Is er een ISD maatregel opgelegd en ten uitvoer gelegd?
 Ja
 Nee
 Onbekend
4. Is er een Executie-indicator van kracht?
 Ja
 Nee

6. Is de justitiabele geprioriteerd bij het (regionale) Veiligheidshuis? (GB)

Ja

reden: Veelpleger
 Huiselijk geweld
 Jeugd 18 +
 Anders
namelijk .....

Nee

SAMENVATTING

TABBLAD 2

Medewerker Maatschappelijke Dienstverlening Gemeentelijk contactpersoon (GB)

Naam : ..... Naam: .....

Telefoonnummer: ..... Telefoonnummer: .....

E-mailadres: ..... E-mailadres: .....

Postadres: ..... Postadres: .....

1. Geeft de justitiabele toestemming om gegevens uit te wisselen met de gemeente?

Ja

Nee

2. Met welke gemeente moeten de gegevens uitgewisseld worden? .....

(keuze menu gemeenten uit CTO tabel)

Probleemsamenvatting

Wanneer één of meer acties worden gevraagd in de samenvatting van dit dossier nazorg, kijk dan bij het desbetreffende tabblad voor meer achtergrondinformatie en neem zo nodig (telefonisch) contact op met de MMD'er om samen aan een oplossing van de knelpunten te werken.

3. Zijn er op één van de volgende onderdelen acties die uitgevoerd moeten worden?

Acties op het gebied van Persoonlijke omstandigheden? Ja Nee

Acties op het gebied van het ID-bewijs? Ja Nee

Acties op het gebied van Huisvesting/Onderdak? Ja Nee

Acties op het gebied van Inkomen/Werk/Dagbesteding? Ja Nee

Acties op het gebied van Schulden? Ja Nee

Acties op het gebied van Zorg? Ja Nee

4. Is de Justitiabele bekend als veelpleger?

Ja

Nee

Onbekend

5. Behoort de gedetineerde tot de MO-doelgroep? (D.w.z. Huisvestingssituatie is In maatschappelijke opvang, Dakloos met briefadres of Dakloos zonder briefadres)

Ja

Nee

6. Is er in de laatste drie dagen voor ontslag nog contact geweest tussen MMD'er en de justitiabele?
- Ja
 Nee
7. Is er sinds de status basis nog contact geweest met de gemeente?
- Ja
namelijk: Telefonisch
 Per email
 Anders
namelijk .....
- Nee
8. Zijn er bijzonderheden of specifieke vragen waarop u de MMD'er wil attenderen? (GB)
Tekstveld .....

PERSOONLIJKE OMSTANDIGHEDEN TABBLAD 3

1. Wat is de Burgerlijke staat van de justitiabele? (GB)
- Gehuwd
 Ongehuwd samenwonend
 Alleenstaand
 Geregistreerd partnerschap
2. Is justitiabele verantwoordelijk voor minderjarige kinderen? (GB)
- Ja
 Nee
3. Heeft justitiabele ook de dagelijkse zorg voor minderjarige kinderen?
- Ja
Vul in aantal kinderen, naam en geboortedata:
 Nee
4. Zijn er anderen die belast zijn met de zorg van de kinderen?
- Ja
Ligt er zorg bij familie?
 Ja Vul in aantal kinderen, naam en geboortedata
 Nee
Ligt er zorg bij een pleeggezin?
 Ja Vul in aantal kinderen, naam en geboortedata
 Nee
Ligt er zorg bij een toezicht jeugdzorg?
 Ja Vul in aantal kinderen, naam en geboortedata
 Nee
Ligt er zorg bij een inrichting?
 Ja Vul in aantal kinderen, naam en geboortedata
 Nee
Anders?
 Ja Vul in waar en aantal kinderen, naam en geboortedata
 Nee
 Nee

5. Moeten er acties worden ondernomen voor de opvang en zorg voor minderjarige kinderen tijdens detentie?
 Ja
 Nee
6. Neemt de justitiabele ná ontslag uit detentie de zorg voor evt, minderjarige kinderen (weer) op zich?
 Ja
 Nee
7. Moeten er acties worden ondernomen voor de opvang en zorg van huisdieren?
 Ja
 Nee
8. Moeten er acties worden ondernomen voor de veiligheid van het thuisadres en aanwezige inboedel?
 Ja
 Nee

Welke acties moeten ondernomen worden voor de opvang c.q. zorg voor minderjarige kinderen en/of huisdieren en/of voor de veiligheid in de thuissituatie?

- Actie justitiabele: .....
- Actie MMD'er: .....
- Actie gemeente: .....
- Actie(s) andere instelling(en), namelijk: .....

ID BEWIJS

TABBLAD 4

1. Is er een ID-bewijs verstrekt door gemeente (GB)
 Ja
 Vul in soort ID bewijs, nummer en geldig tot .....
 Nee
2. Beschikt de justitiabele momenteel over een geldig ID-bewijs?
 Ja
 Vul in soort ID bewijs, nummer, gemeente en datum afgifte .....
 Vul in waar het ID bewijs zich bevindt .....
 Nee
 Wat is de reden van het ontbreken van een ID bewijs: .....
 Is er aangifte van vermissing gedaan?
 Ja
 Nee

3. Heeft de justitiabele na detentie een geldig ID bewijs?

Ja

Nee

Wanneer tijdens de detentieperiode geen geldig ID bewijs is gerealiseerd, wat is daarvan de reden?

Geen medewerking justitiabele

Verblijfsduur detentie te kort

Geen medewerking gemeente

Geen medewerking politie

Anders

namelijk .....

Welke acties dienen er te worden ondernomen zodat de justitiabele over een ID-bewijs kan beschikken?

• Actie justitiabele: .....

• Actie MMD'er: .....

• Actie gemeente: .....

• Actie(s) andere instelling(en), namelijk:.....

INKOMEN/WERK/DAGBESTEDING

TABBLAD 5

1. Wat was de belangrijkste bron van inkomsten vóórafgaand aan de detentie? (GB)

Inkomen uit arbeid

Vul in werkgever, contactgegevens en laatst vervulde functie .....

Inkomen van een uitkering

Soort uitkering

WWB (bijstand)

WIA/Wajong

ANW

Anders

Uitkeringsinstantie

Gemeente

UWV

Sociale Verzekeringsbank

Anders

Naam contactpersoon en -gegevens (indien bekend) .....

Is uitkering gestopt/opgeschort?

Ja

Vul in datum en naam aanvrager .....

Nee

Inkomen uit eigen bedrijf

Inkomen uit Studiefinanciering

Anders

namelijk . .....

Geen wettig inkomen

2. Wat is de verwachte belangrijkste bron van inkomsten nà detentie?

Inkomen uit arbeid

Vul in werkgever, contactgegevens en laatst vervulde functie .....

Inkomen van een uitkering

Soort uitkering

WWB (bijstand)

- WIA/Wajong
- ANW
- Anders
    namelijk .....
- Uitkeringsinstantie
  - Gemeente
  - UWV
  - Sociale Verzekeringsbank
  - Anders
- Naam contactpersoon en -gegevens (indien bekend) .....
- Is uitkering aangevraagd?
  - Ja
    Vul in datum en naam aanvrager
  - Nee
  - Inkomen uit eigen bedrijf
  - Inkomen uit Studiefinanciering
  - Anders
    namelijk .....
  - Geen wettig inkomen
    Wat is de reden dat de justitiabele direct aansluitend op detentie niet over een wettig inkomen kan beschikken? .....
- 3. Is de justitiabele gemotiveerd om met het UWV werkbedrijf in contact gebracht te worden voor een mogelijk arbeidstoeleidingstraject?
  - Ja
  - Nee
- 4. Is er tijdens detentie een traject met het UWV-werkbedrijf gevolgd?
  - Ja
    Met welk resultaat?
    - Dit heeft gevolgd tot werk aansluitend op detentie
    - Dit wordt voortgezet na detentie
    - Resultaat is onduidelijk
  - Nee
- 5. Beschikt de justitiabele over een bank- of girorekening? (GB)
  - Ja
    Rekeningnummer (indien bekend) .....
  - Nee
- 6. Beschikt de justitiabele over een DigiD code?
  - Ja
  - Nee
- 7. Wat is de hoogst afgeronde opleiding (GB)
  - Lager onderwijs
  - Voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs (ULO/VMBO)
  - Middelbaar onderwijs (MULO/HAVO/HBS/VWO)
  - Beroepsonderwijs (LBO/ROC)
  - Middelbaar beroepsonderwijs (MBO/ROC)
  - Hoger beroepsonderwijs (HBO)
  - Wetenschappelijk onderwijs (universiteit)

8. Volgde de justitiabele voorafgaand aan de huidige detentie een opleiding of scholingstraject?
- Ja
 Vul in opleiding en instelling .....
- Nee
9. Is tijdens detentie door de justitiabele deelgenomen aan onderwijs?
- Ja
 Vul in opleiding en instelling .....
- Nee
10. Is de justitiabele aangemeld voor een opleiding direct na detentie?
- Ja
 Vul in opleiding en instelling .....
- Nee
11. Had de justitiabele voor detentie bij gebrek aan betaald werk of naast part-time betaald werk enige vorm van dagbesteding?
- Ja
 Namelijk
 Scholing/onderwijs
 Vrijwilligerswerk
 Hobby's
 Anders
 namelijk .....
- Nee
12. Heeft de justitiabele direct na detentie bij gebrek aan betaald werk of naast part-time betaald werk enige vorm van dagbesteding?
- Ja
 Namelijk
 Scholing/onderwijs
 Vrijwilligerswerk
 Hobby's
 Anders
 namelijk .....
- Nee

Welke acties kunnen er worden ondernomen zodat de justitiabele direct aansluitend op de detentieperiode over een wettige vorm van inkomen kan beschikken?

- Actie Justitiabele: .....
- Actie MMD'er: .....
- Actie Gemeente: .....
- Actie(s) andere instelling(en), namelijk: .....

SCHULDEN

TABBLAD 6

1. Heeft de justitiabele schulden (geregistreerd bij BKR)? (GB)
  - 0 Ja
    - Schatting totaal bedrag
    - 0 < € 1000
    - 0 > € 1000 < € 5000
    - 0 > € 5000 < € 10.000
    - 0 > € 10.000 < 50.000
    - 0 > € 50.000
  - 0 Nee

2. Zijn er CJIB vorderingen?
  - 0 Ja
    - Schatting totaal bedrag
    - 0 < € 1000
    - 0 > € 1000 < € 5000
    - 0 > € 5000 < € 10.000
    - 0 > € 10.000 < 50.000
    - 0 > € 50.000
  - 0 Nee
  - 0 Onbekend

3. Zijn er andere schuldeisers?
  - 0 Ja
    - Namelijk .....
  - 0 Nee
  - 0 Onbekend

4. Neemt de justitiabele deel aan een schuldhulpverleningstraject?(GB)
  - 0 Ja
    - Vul in naam instelling en contactgegevens (bewindvoeder / financieel begeleider, indien bekend) .....
    - Is er sprake van de WSNP?
    - 0 Ja
    - 0 Nee
  - 0 Nee

5. Is tijdens detentie gestart met een schuldhulpverleningstraject in samenwerking met de kredietbank Nederland?
  - 0 Ja
  - 0 Nee

6. Is er sprake van bewindvoering?(GB)
  - 0 Ja
    - Vul in naam contactpersoon en –gegevens bewindvoeder (indien bekend)
  - 0 Nee

7. Heeft justitiabele schulden na detentie?
  - 0 Ja
  - 0 Nee

Welke acties kunnen er worden ondernomen zodat de justitiabele inzicht heeft in de schulden en zo nodig direct aansluitend op de detentieperiode overgegaan kan worden tot schuldhulpverlening?

- Actie Justitiabele: .....
- Actie MMD'er: .....
- Actie Gemeente: .....
- Actie(s) andere instelling(en), namelijk: .....

HUISVESTING/ONDERDAK

TABBLAD 7

1. Wat was de laatste huisvestingssituatie vóór detentie?(GB)
  - 0 Huurwoning   Vul in woningcorporatie
  - 0 Eigen woning
  - 0 Kamer/ etage bij particulier
  - 0 Inwonend bij familie   Vul in naam, familierelatie en contactgegevens
  - 0 Inwonend bij vrienden/kennissen   Vul in naam, relatie en contactgegevens
  - 0 In maatschappelijke opvang (MO-groep)   Vul in instelling, contactgegevens
  - 0 Dakloos met briefadres (MO-groep)   Vul in briefadres
  - 0 Dakloos zonder briefadres (MO-groep)
  - 0 Anders   Vul woonsituatie in: .....
2. Is er sprake van huurachterstand?
  - 0 Ja
    Vul in gemeente en woningcorporatie .....
  - 0 Nee
  - 0 Onbekend
3. Is er ooit sprake geweest van huisuitzetting
  - 0 Ja
    Vul in gemeente en woningcorporatie .....
  - 0 Nee
  - 0 Onbekend
4. Staat de justitiabele ingeschreven als woningzoekende ?
  - 0 Ja
    Vul in woningcorporatie, makelaar of andere aanbieder .....
  - 0 Nee
5. Wat is de verwachte huisvestingssituatie direct na detentie?
  - 0 Huurwoning   Vul in woningcorporatie
  - 0 Eigen woning
  - 0 Kamer/ etage bij particulier
  - 0 Inwonend bij familie   Vul in naam, familierelatie en contactgegevens
  - 0 Inwonend bij vrienden/kennissen   Vul in naam, relatie en contactgegevens
  - 0 In maatschappelijke opvang (MO-groep)   Vul in instelling, contactgegevens
  - 0 Dakloos met briefadres (MO-groep)   Vul in briefadres
  - 0 Dakloos zonder briefadres (MO-groep)
  - 0 Anders   Vul woonsituatie in: .....

6. Wanneer de justitiabele terugkeert naar de gemeente van hervestiging, is dan sprake van noodhuisvesting of duurzame huisvesting?
- 0 Noodhuisvesting, Vul in bij wie (familie of vrienden) .....
- 0 Duurzame huisvesting: .....
7. Staat justitiabele direct na detentie ingeschreven bij de GBA? (controleer in VIP)
- 0 Ja
Op welk adres? .....
- 0 Nee
8. Als de justitiabele aansluitend aan detentie niet over huisvesting kan beschikken, wat is daarvan dan de reden?
- 0 Geen medewerking justitiabele
- 0 Strafduur/verblijf in detentie te kort
- 0 Anders
Vul in reden: .....

Welke acties kunnen er worden ondernomen zodat de justitiabele over huisvesting/onderdak beschikt direct aansluitend op detentie?

- Actie Justitiabele: .....
- Actie MMD'er: .....
- Actie Gemeente: .....
- Actie(s) andere instelling(en), namelijk: .....

ZORG

TABBLAD 8

1. Was er voor detentie contact met een zorginstelling?
- 0 Ja
Met Psychiatrische zorg?
0 Ja Vul in instelling en contactgegevens .....
- 0 Nee
Met Verslavingszorg?
0 Ja Vul in instelling en contactgegevens .....
- 0 Nee
Met Medische/somatische zorg?
0 Ja Vul in instelling en contactgegevens .....
- 0 Nee
Met andere zorg?
0 Ja Vul in instelling en contactgegevens .....
- 0 Nee
2. Zijn er bijzondere afspraken in het kader van een reeds lopend zorgtraject (GB)
- 0 Ja Vul de afspraken in: .....
- 0 Nee
3. Wordt/ is het zorgcontact (het contact met een zorginstelling) tijdens detentie gecontinueerd?
- 0 Ja Welke instelling/ contactpersoon: .....
- 0 Nee

4. Is er een nieuwe zorgvraag van de justitiabele ontstaan tijdens de detentie?
 Ja   Vul zorgvraag in: .....
- Nee
5. Heeft doorverwijzing naar het Psycho Medisch Overleg (PMO) in de PI plaatsgevonden tijdens detentie?
 Ja
 Nee
6. Zijn er afspraken gemaakt met een zorginstelling over zorgcontact na de detentie?
 Ja
     Met Pyschiatrische zorg?
          Ja   Vul in instelling en contactgegevens .....
- Nee
- Met Verslavingszorg?
              Ja   Vul in instelling en contactgegevens .....
- Nee
- Met Medische/somatische zorg?
              Ja   Vul in instelling en contactgegevens .....
- Nee
- Met andere zorg?
              Ja   Vul in instelling en contactgegevens .....
- Nee
- Nee
7. Had de justitiabele vóór detentie een huisarts?
 Ja   Vul gegevens huisarts in:
 Nee
8. Heeft de justitiabele na detentie een huisarts?
 Ja
 Nee
9. Had de justitiabele vóór detentie een zorgverzekering?
 Ja   Vul in verzekeringsmaatschappij en contactgegevens .....
- Nee
10. Is de zorgverzekering tijdens de detentieperiode opgeschort?
 Ja
 Nee
11. Is de zorgverzekering opnieuw geactiveerd direct aansluitend op de detentieperiode?
 Ja   Vul in verzekeringsmaatschappij en contactgegevens .....
- Nee

Welke acties moeten er ondernomen worden op het gebied van zorg?

- Actie Justitiabele: .....
- Actie MMD'er: .....
- Actie Gemeente: .....
- Actie(s) andere instelling(en), namelijk: .....

RECLASSERING/ JUSTITIEEL KADER   TABBLAD 9

1. Is er contact met een reclasseringsinstelling?
(Check bij het arrondissementssecretariaat reclassering [AS] en/of cliëntvolgsysteem 3RO)
0 Ja   Vul in instelling, contactgegevens en gemaakte afspraken .....
0 Nee
2. Is er sprake van een justitieel kader na het verlaten van de PI en de terugkeer in de gemeente?
0 Ja   Namelijk .....
0 Penitentiair Programma (PP)
0 Extramurale fase ISD-maatregel
0 Schorsing met bijzondere voorwaarden
0 Voorwaardelijke invrijheidstelling met bijzondere voorwaarden
0 Voorwaardelijk vonnis met bijzondere voorwaarden
    Vul in reclasseringsinstelling, contactpersoon en -gegevens .....
(vraag hoort bij antwoord a t/m e.)
0 Nee
0 (Nu) nog niet bekend
3. Heeft de justitiabele tijdens de detentie deelgenomen aan (TR) programma-activiteiten gericht op re-integratie?
0 Ja
    Wat voor TR-programma heeft de justitiabele gevolgd? .....
    Wordt het programma na verlaten PI vervolgd?
    0 Ja   Vul in contactgegevens .....
    0 Nee
0 Nee
0 (Nu) nog niet bekend

NOTITIES MMD   TABBLAD 10

Notities
<i>Deze gegevens zijn alleen zichtbaar voor de MMD'er.</i>

Bijlage 3 Tabellen veranderingen tijdens detentie van type inkomen en type huisvesting

2011	Situatie na detentie								Totaal
	Geen inkomen	Inkomen uit arbeid	Eigen bedrijf	Studiefinanciering	Bijstand	WIA/Wajong	Andere uitkering	Anders	
<i>Situatie voor detentie</i>									
Geen inkomen	26,7	14,1	1,8	2,7	32,4	2,1	3,0	17,1	898
Inkomen uit arbeid	2,7	65,0	1,4	1,2	12,0	1,0	2,1	14,7	1309
Eigen bedrijf	0,5	5,2	79,5	0,0	7,6	0,5	0,5	6,2	210
Studiefinanciering	3,6	7,3	0,0	70,0	3,6	1,8	0,0	13,6	110
Bijstand	1,3	3,7	0,2	0,2	84,9	1,2	2,4	6,1	1353
WIA/Wajong	1,4	1,9	0,2	0,3	3,6	86,2	1,5	4,9	586
Andere uitkering	1,8	4,9	0,0	0,0	16,2	5,5	58,4	13,1	327
Anders	5,9	13,6	1,9	4,2	20,2	4,7	4,9	44,6	594
2012	Situatie na detentie								Totaal
	Geen inkomen	Inkomen uit arbeid	Eigen bedrijf	Studiefinanciering	Bijstand	WIA/Wajong	Andere uitkering	Anders	
<i>Situatie voor detentie</i>									
Geen inkomen	31,3	13,1	1,5	2,4	24,9	2,3	2,6	21,9	1303
Inkomen uit arbeid	2,0	63,2	1,0	1,1	12,9	0,7	2,0	17,3	1216
Eigen bedrijf	2,4	6,2	71,8	0,0	7,2	0,0	0,5	12,0	209
Studiefinanciering	3,4	4,1	0,0	70,9	4,7	2,0	0,0	14,9	148
Bijstand	1,4	3,7	0,3	0,3	83,7	1,5	2,2	7,0	1534
WIA/Wajong	1,1	1,6	0,2	0,3	4,1	88,3	1,1	3,4	641
Andere uitkering	0,8	6,2	0,8	0,8	13,5	8,9	57,8	11,1	370
Anders	7,3	14,8	3,1	2,8	18,7	4,3	4,7	44,1	737

2011	Situatie na detentie								Totaal
	Dakloos	Eigen woning	Huurwoning	Inwonen bij familie	Inwonen bij vrienden/kennissen	Kamer bij particulier	Maatschappelijke opvang	Anders	
<i>Situatie voor detentie</i>									
Dakloos	43,8	0,2	2,6	6,9	9,9	1,9	17,5	17,1	463
Eigen woning	0,6	75,4	6,9	5,4	1,8	0,9	1,2	7,8	334
Huurwoning	1,7	0,8	75,0	6,3	2,9	1,4	2,5	9,3	1702
Inwonen bij familie	0,7	0,5	2,6	85,6	1,8	0,3	2,7	5,9	1356
Inwonen bij vrienden/kennissen	4,9	1,8	3,4	14,0	60,6	2,1	4,1	9,1	386
Kamer bij particulier	3,2	0,3	7,3	10,2	6,4	51,2	7,6	13,7	342
Maatschappelijke opvang	8,5	0,9	1,7	3,4	3,4	1,3	68,8	12,0	234
Anders	5,2	1,3	13,2	17,8	8,3	4,6	6,2	43,3	612
2012	Situatie na detentie								Totaal
	Dakloos	Eigen woning	Huurwoning	Inwonen bij familie	Inwonen bij vrienden/kennissen	Kamer bij particulier	Maatschappelijke opvang	Anders	
<i>Situatie voor detentie</i>									
Dakloos	47,4	0,6	1,8	7,7	6,8	2,4	13,3	19,9	47,4
Eigen woning	0,4	79,6	4,1	5,9	2,6	0,4	0,4	6,7	0,4
Huurwoning	1,0	1,3	76,3	6,8	2,7	0,8	2,2	8,9	1,0
Inwonen bij familie	0,7	0,3	2,4	85,6	2,8	0,2	1,8	6,2	0,7
Inwonen bij vrienden/kennissen	4,5	0,0	4,3	10,0	58,9	2,0	8,0	12,3	4,5
Kamer bij particulier	3,4	0,2	5,1	8,0	7,5	56,2	4,6	14,8	3,4
Maatschappelijke opvang	6,2	0,3	0,3	6,6	3,8	2,1	61,2	19,4	6,2
Anders	5,5	2,2	12,8	17,3	6,6	2,3	5,1	48,3	5,5